

รายงานการวิจัย
ความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์
หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง
DESIRES OF MANAGEMENT FACTOR DEVELOPMENT OF
COMMUNITY CRAFT PRODUCTS MANUFACTURER IN
LADKRABANG DISTRICT

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2554

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายงานการวิจัย

ความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์
หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง

DESIRES OF MANAGEMENT FACTOR DEVELOPMENT OF
COMMUNITY CRAFT PRODUCTS MANUFACTURER IN
LADKRABANG DISTRICT

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2554

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อโครงการวิจัย	ความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการ ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง
ผู้ดำเนินการวิจัย	นางสาวศิริวรรณ ฉายศิริ
หน่วยงาน	คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีงบประมาณ	2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ประเภทกิจการ ระยะเวลาดำเนินการ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เงินลงทุนเฉลี่ย จำนวนบุคลากร วุฒิการศึกษา ลักษณะของลูกค้าส่วนใหญ่ จำนวน 11 กลุ่ม โดยใช้แบบสอบถามและนำข้อมูลที่ได้อิงวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งจากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.368) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 ด้านกำลังคน (Man) พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.665)

ลำดับที่ 2 ด้านการบริหารจัดการ (Management) พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.492)

ลำดับที่ 3 ด้านเงินลงทุน (Money) พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.398)

ลำดับที่ 4 ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต (Material) พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.621)

Research Title	Desires of Management Factor Development of Community Craft Products Manufacturer in Ladkrabang District
Researchers	Miss Siriwan Chaysiri
Department	Faculty of Industrial Education King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang
Year	2011

ABSTRACT

The aim of this research was to study the development needs in administration factors of handicraft entrepreneur in Ladkrabang District classified by personal factors including enterprise type, operating time, average monthly income, average capital, employee number, main customer characteristics from 11 groups of entrepreneur. The data were collected by using questionnaire. Data analysis was done by using statistics including, percentage, mean (\bar{X}), standard deviation (SD). The results can be summarized as follows.

Handicraft entrepreneur in Ladkrabang District had high satisfactory level as a whole ($\bar{X} = 3.96$) and had no significant different in satisfactory level (S.D. = 0.368). When considered in each aspect, it was found that:

First, in man power aspect, it was found that handicraft entrepreneur in Ladkrabang District had high satisfactory level ($\bar{X} = 4.27$) on administration factors. There was no significant different in satisfactory level (S.D. = 0.665).

Second, in management aspect, it was found that handicraft entrepreneur in Ladkrabang District had high satisfactory level ($\bar{X} = 4.06$) on development of administration factors. There was no significant different in satisfactory level (S.D. = 0.492).

Third, in capital aspect, it was found that handicraft entrepreneur in Ladkrabang District had high satisfactory level ($\bar{X} = 3.88$) on development of administration factors. There was no significant different in satisfactory level (S.D. = 0.398).

Forth, in material aspect, it was found that handicraft entrepreneur in Ladkrabang District had high satisfactory level ($\bar{X} = 3.64$) on development of administration factors. There was no significant different in satisfactory level (S.D. = 0.621).

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยโครงการ “ความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง” สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือจากผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง ที่ให้ความร่วมมือและสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนศ ภิรมย์การ อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรมและการออกแบบ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือเรียบเรียงงานวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ คุณเอี่ยมอัมพร เพชรสินจร นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ส่วนบริหารงานทั่วไป คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ให้คำแนะนำ ติดตามความคืบหน้าการจัดทำวิจัยตลอดโครงการ

ขอขอบคุณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ให้ทุนสนับสนุนการทำวิจัยประจำปีงบประมาณ 2554

ขอขอบคุณ คุณสุรียา ทับทิมแสง มารดา ที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด สำหรับคุณงามความดีอันใดที่เกิดจากวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา-มารดา ซึ่งเป็นที่รักและเคารพยิ่ง และขอมอบให้กับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และของบุคคลอื่นที่วิจัยเล่มนี้สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ตลอดจนอาจารย์ที่เคารพทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ศิริวรรณ ฉายศิริ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญภาพ.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย.....	4
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหาร.....	6
2.1.1 หน้าที่ในการบริหารจัดการ.....	7
2.1.2 “X Y Z” 3 ทฤษฎีของการบริหารคน.....	8
2.1.3 ความหมายของการบริหาร.....	17
2.1.4 กระบวนการบริหาร.....	18
2.1.5 การบริหารแรงงานสัมพันธ์.....	19
2.2 ประเภทของงานหัตถกรรม.....	21
2.3 เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร.....	29
2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	32
3.1.1 ประชากร.....	32
3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง.....	32

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
3.2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
3.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ.....	33
3.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ.....	33
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	34
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	36
4.2 ความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร.....	39
4.3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการ งานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง.....	48
4.4 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร...	48
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	49
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	49
5.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	49
5.1.2 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ในภาพรวม.....	50
5.1.3 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน.....	51
5.1.4 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านเงินลงทุน.....	52
5.1.5 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต.....	53

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.1.6 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ.....	54
5.2 อภิปรายผล.....	56
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	58
5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	58
5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	58
บรรณานุกรม.....	59
ภาคผนวก.....	61
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	62
ภาคผนวก ข หนังสือราชการ.....	69
ภาคผนวก ค การลงพื้นที่ ณ สถานประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง.....	72

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	แสดงจำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	36
4.2	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็น และลำดับที่เกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ในภาพรวม.....	39
4.3	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็น และลำดับที่เกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน.....	40
4.4	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็น และลำดับที่เกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านเงินลงทุน.....	42
4.5	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็น และลำดับที่เกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต...	44
4.6	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็น และลำดับที่เกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ.....	46

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	ระบบการบริหาร โดยรวม.....	17
ค1	นุชต้นไม้ประดิษฐ์ (ต้นไม้ประดิษฐ์).....	73
ค2	เฟอร์นิเจอร์ไม้เก่า (กรอบรูปไม้).....	73
ค3	หัตถกรรมตกแต่งบ้าน (โคมไฟ).....	73
ค4	กลุ่มพัฒนาสตรีคุ้มเกล้า (ภาชนะหุ้มผ้าไหม)	74
ค5	กลุ่มหัตถอุตสาหกรรมหลังคาเขียว (เสื้อผ้าปักเลื่อม).....	74
ค6	มณฑาทิพย์ งานไอเดีย (กระเป๋าผ้า).....	74
ค7	กลุ่มช่างปั้นลำพู่ทรา (อ่างน้ำล้น).....	75
ค8	กลุ่มแม่บ้านปึกมุกและเลื่อม อาคารสุคร่มเกล้า (เสื้อผ้าปักเลื่อม)	75

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ธุรกิจหรือองค์กร เป็นการรวมกลุ่มของบุคคลที่มาร่วมกันทำงานด้วยโครงสร้างและการประสานงานเป็นหลักการชัดเจนแน่ชัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนด เป้าหมายไว้ (Ricky W. Griffin. 1999 : 6) ซึ่งต้องใช้ทรัพยากรจากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ประกอบด้วย คน (Man) เงิน (Money) วัสดุดิบ (Material) เครื่องจักร (Machine) วิธีการ (Method) และการบริหาร (Management) ซึ่งการดำเนินการธุรกิจใด ๆ เป้าหมายของผู้ประกอบการ คือ การสร้างผลกำไร การบริหารจัดการเกี่ยวข้องกับการเพิ่มผลผลิต (Productivity) โดยมุ่งสู่ประสิทธิภาพ (Efficiency) (วิธีการใช้ทรัพยากรโดยประหยัดที่สุด) และประสิทธิผล (Effectiveness) (บรรลุเป้าหมายคือประโยชน์สูงสุด)

ชุมชน (Community) พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา (ราชบัณฑิตยสถาน. 2524: 72) ได้ให้ความหมายไว้ 3 แนวคิดนี้ คือ

1. กลุ่มย่อยที่มีลักษณะหลายประการเหมือนกับลักษณะสังคมแต่มีขนาดเล็กกว่า และมีความสนใจร่วมที่ประสานกันในวงแคบกว่า

2. เขตพื้นที่ ระดับของความคุ้นเคย และการติดต่อระหว่างบุคคล ตลอดจนพื้นฐานความยึดเหนี่ยวเฉพาะบางอย่างที่ทำให้ชุมชนต่างไปจากกลุ่มเพื่อนบ้าน ชุมชนมีลักษณะทางเศรษฐกิจเป็นแบบเลี้ยงตนเองที่จำกัดมากกว่าสังคม แต่ภายในวงจำกัดเหล่านั้นย่อมมีการสังสรรค์ใกล้ชิดดีกว่า และมีความเห็นอกเห็นใจลึกซึ้งกว่า อาจมีสิ่งเฉพาะบางประการที่ผูกพันเอกภาพ เช่น เชื้อชาติ ดินกำเนิดเดิมของชาติหรือศาสนา

3. ความรู้สึกและทัศนคติทั้งหมดที่ผูกพันปัจเจกบุคคลให้รวมเข้าเป็นกลุ่มจากความหมายดังกล่าวมีความสอดคล้องกับ เดนนิส อี. บ็อบลิน (Dennies E. Poplin. 1979 : 3) กล่าวว่า ชุมชน เป็นคำที่ใช้เกี่ยวกับ การรวมตัวกันของหน่วยสังคมและที่อยู่อาศัย ที่ขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่ม โดยใช้คำเรียกที่แตกต่างกันออกไป เช่น ละแวกบ้าน หมู่บ้าน เมือง นคร และมหานคร

ผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึง ทุกสิ่งที้นักการตลาดนำมาเสนอกับตลาด เพื่อเรียกร้องความสนใจ เพื่อการได้กรรมสิทธิ์ หรือเพื่อการอุปโภคบริโภค ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดได้

หัตถกรรมพื้นบ้านเป็นการผลิตขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยเป็นสำคัญ แต่หัตถกรรมพื้นบ้านบางอย่าง มีความงามร่วมอยู่ด้วย อาจเป็นในด้านรูปทรง ลวดลาย สี สัน ความละเอียด ประณีตของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิศวกรทำ ดังนั้นหัตถกรรมพื้นบ้านบางอย่างจึงจัดเป็นงานศิลปะซึ่งเรียกว่า ศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน ได้มีผู้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า ถ้าวัตถุนั้น ผู้สร้างให้ความสำคัญด้านความงามมากกว่า ประโยชน์ใช้สอยก็ถือว่า วัตถุนั้นเป็นศิลปะหัตถกรรม แต่ถ้าวัตถุนั้นมีประโยชน์ใช้สอยมากกว่าก็ถือว่าเป็นงานหัตถกรรม

หัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นงานช่างหรืองานฝีมือของชาวบ้าน ที่ประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้ไม้สอยภายในบ้าน ใช้เป็นสิ่งของสนองความเชื่อถือทางด้านประเพณี ศาสนา เช่น เป็นเครื่องบูชา ใช้เพื่อความสวยงามสนองความสุขทางจิตใจและเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ

หัตถกรรม หมายถึง ผลงานอันเกิดจากการกระทำด้วยฝีมือมนุษย์ โดยนำวัตถุดิบที่มีอยู่ตามธรรมชาติมาประดิษฐ์เป็นเครื่องมือเครื่องใช้เพื่อประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวัน งานหัตถกรรมจะมีการพัฒนารูปแบบไปตามการพัฒนาฝีมือของช่าง ที่สั่งสมประสบการณ์ และสืบทอดความรู้ความชำนาญ จากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาและทักษะ ส่งผลให้งานหัตถกรรมมีความงามและมีคุณค่าทางศิลปะ งานหัตถกรรมจึงกลายเป็นงานศิลปะหัตถกรรม ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันจนไม่อาจแยกออกจากกัน (หัตถกรรม. 2554 : online)

มานิช กงกะนันท์ กล่าวถึง “หัตถกรรมพื้นบ้าน” เป็นประยุคศิลป์หรือศิลปะที่มีประโยชน์ใช้สอยประเภทหนึ่งที่ชาวบ้านธรรมดาเป็นผู้สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองหรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นผู้สร้างเครื่องมือ ภาชนะ สำหรับใช้เองในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังมีหัตถกรรมพื้นบ้านอยู่อีกสองลักษณะ คือ งานหัตถกรรมที่ชาวบ้านสร้างขึ้นเพื่อสนองความต้องการของคนในอีกระดับหนึ่งหรืออีกสังคมหนึ่งคือ ขุนนาง ข้าราชการ และพระมหากษัตริย์ และลักษณะสุดท้ายคือ งานหัตถกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อสนองความเชื่อของตนในพิธีกรรมต่างๆ และในพระศาสนา ในที่นี้ผู้เขียนใคร่จะขอกล่าวถึงแต่งานหัตถกรรมที่ชาวบ้านสร้างขึ้นเพื่อใช้สอยเองและใช้ในระหว่างชาวบ้านด้วยกันเท่านั้น

ประเภทของหัตถกรรม

งานหัตถกรรมพื้นบ้านของไทยแบ่งออกได้เป็น 16 ประเภท ได้แก่ ผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า ผลิตภัณฑ์จักสาน ไม้ไผ่และหวาย ผลิตภัณฑ์เครื่องรัก ผลิตภัณฑ์เส้นใยพืช ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา เครื่องโลหะ เครื่องไม้ เครื่องหนัง อัญมณีและเครื่องประดับ ผลิตภัณฑ์กระดาษ ดอกไม้ประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว ผลิตภัณฑ์เปลือกหอย ผลิตภัณฑ์เขาสัตว์ ผลิตภัณฑ์จากกระดูกสัตว์ ผลิตภัณฑ์หิน ซึ่งผลิตภัณฑ์เหล่านี้มีการผลิตจำหน่ายอยู่ทุกภาคของประเทศ ตามความเหมาะสมทั้งทางด้านภูมิศาสตร์วัฒนธรรมท้องถิ่นและแหล่งวัตถุดิบ เช่น ภาคเหนือนิยมผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ผลิตภัณฑ์ไม้ หัตถกรรมชนิดต่างๆ ดังกล่าว ชาวบ้านสร้างขึ้นโดยใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเองเป็นส่วนมากและมีได้นำไปผสมกับวัตถุดิบอื่นใดเลย ปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มีส่วนทำให้เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือมีการนำเอาวัสดุเทียมมาใช้ประกอบในการทำงานหัตถกรรมอย่างไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ ซึ่งนับว่าเป็นการลดคุณค่าทางสุนทรียภาพของเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัตถกรรมพื้นบ้าน อย่างไรก็ตามสภาพเช่นนี้บังเกิดขึ้นเสมอมา จึงสมควรที่เราจะต้องทำการอนุรักษ์เอาไว้ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งที่สามารถจะทำได้ (หัตถกรรม. 2554 : online)

เขตลาดกระบัง เป็นเขตการปกครองที่มีพื้นที่มากที่สุดเป็นอันดับที่ 2 ของกรุงเทพมหานคร (รองจากเขตหนองจอก) อยู่ในกลุ่มเขตกรุงเทพตะวันออก สภาพโดยทั่วไปเป็นท้องทุ่ง มีแหล่งชุมชนหนาแน่นทางทิศใต้และมีเขตนิคมอุตสาหกรรมทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของพื้นที่

เดิมเขตลาดกระบังเป็นพื้นที่การปกครองของเมืองมีนบุรีซึ่งเป็นเมือง (จังหวัด) หนึ่งในมณฑลกรุงเทพ มีชื่อเรียกว่า อำเภอแสนแสบ ต่อมาในปี พ.ศ. 2470 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น อำเภอลาดกระบัง เพื่อให้ตรงกับชื่อดำบลที่ตั้งที่ว่าอำเภอ และในปี พ.ศ. 2472 จังหวัดมีนบุรีถูกยุบมารวมกับจังหวัดพระนคร อำเภอลาดกระบังจึงย้ายมาขึ้นกับจังหวัดพระนครด้วย

ในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2481 กระทรวงมหาดไทยได้ยุบอำเภอลาดกระบังลงเป็น กิ่งอำเภอลาดกระบัง ขึ้นกับอำเภอมินบุรี เนื่องจากในขณะนั้นมีปริมาณงานไม่มากนักและมีจำนวนประชากรน้อย จนกระทั่งในวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2500 จึงได้รับการยกฐานะขึ้นเป็น อำเภอลาดกระบัง อีกครั้ง โดยได้โอนตำบลแสนแสบไปขึ้นกับอำเภอมินบุรี และแบ่งพื้นที่บางส่วนของตำบลทับยาว มาจัดตั้งเป็นตำบลชุมทองในปี พ.ศ. 2504

ต่อมามีประกาศคณะปฏิวัติรวมจังหวัดพระนครกับจังหวัดธนบุรีเข้าด้วยกันเป็นนครหลวงกรุงเทพธนบุรีและเปลี่ยนรูปแบบเป็นกรุงเทพมหานครในปี พ.ศ. 2515 อำเภอลาดกระบังจึงเปลี่ยนแปลงฐานะเป็น เขตลาดกระบัง ตั้งแต่นั้น

เขตลาดกระบังแบ่งหน่วยการปกครองย่อยออกเป็น ๖ แขวง (district) ได้แก่

1. ลาดกระบัง (Lat Krabang)
2. คลองสองต้นนุ่น (Khlong Song Ton Nun)
3. คลองสามประเวศ (Khlong Sam Prawet)
4. ลำปลาทิว (Lam Pla Thio)
5. ทับยาว (Thap Yao)
6. ชุมทอง (Khum Thong)

หัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นงานช่างหรืองานฝีมือของชาวบ้าน ซึ่งผลผลิตจากงานหัตถกรรมจะเป็นงานที่มีความงดงาม แสดงถึงความประณีต ความตั้งใจของผู้ผลิต การนำหลักปรัชญาการบริหารทั้งด้านการบริหารคน เงินลงทุน วัตถุดิบซึ่งส่วนใหญ่เป็นวัตถุดิบตามธรรมชาติ และการบริหาร มาใช้ในกลุ่มผู้ประกอบการ จะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนการผลิต ส่งผลให้เกิดผลกำไรมากขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่าการนำปรัชญาการบริหารมาจัดการจะสามารถช่วยให้ผู้ประกอบการคงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัตถกรรมในตลาดโลก

ปัจจุบันงานหัตถกรรมในประเทศกำลังพัฒนาเป็นการแหล่งรายได้สำหรับผู้ใช้แรงงานในหลายประเทศ ในบางประเทศยังเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ และช่างศิลป์ยังได้รับการยอมรับว่าเป็นแรงงานท้องถิ่นอันดับสองรองจากเกษตรกรในหลายภูมิภาคของโลก การผลิตหัตถกรรมเป็นที่นิยมเนื่องจากผลิตภัณฑ์หัตถกรรมมีข้อได้เปรียบหลายประการ เช่น ใช้เงินลงทุนจำนวนน้อย ชั่วโมงการทำงานที่ยืดหยุ่น สามารถทำงานที่บ้านได้ และมีอิสระในการบริหารธุรกิจของตนเอง ช่างศิลป์ยังมีโอกาสที่จะสรรสร้างงานต่างๆ ด้วยตนเอง และมีความเป็นผู้ประกอบการอิสระในตัวเอง นอกจากนี้ยังให้โอกาสในการทำงานช่วงนอกฤดูกาลเก็บเกี่ยว และการผลิตขนาดเล็ก จากทัศนคติของผู้ซื้อ หัตถกรรมหมายถึง “ผลิตภัณฑ์ที่มีความสำคัญในประเทศที่ผลิต ซึ่งบอกลถึง ความชำนาญ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และวัตถุดิบท้องถิ่นที่ใช้” ดังนั้นผู้ซื้อเห็นว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตเลียนแบบในประเทศจีนจึงไม่จัดว่าเป็นหัตถกรรม (หัตถกรรม. 2554 : online)

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง เนื่องจากการบริหารจัดการภายในองค์กรให้บรรลุเป้าหมายคือประโยชน์สูงสุด เนื่องมาจากการใช้ทรัพยากรจากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย คน เงิน วัตถุดิบ เครื่องจักร วิธีการ และการบริหาร เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถสร้างผลกำไรจากการบริหารจัดการเกี่ยวข้องกับการเพิ่มผลผลิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง โดยผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตของตัวแปร

1.3.1.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ประเภทกิจการ ระยะเวลาดำเนินการ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เงินลงทุนเฉลี่ย จำนวนบุคลากร วุฒิการศึกษา ลักษณะของลูกค้าส่วนใหญ่

1.3.1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยการบริหาร ได้แก่ คน เงินลงทุน วัตถุดิบ การจัดการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3.2 ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.3.2.1 ประชากร คือ ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง

1.3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.4.1 การบริหาร หมายถึง การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่รวมปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

1.4.2 หัตถกรรม หมายถึง สิ่งที่สร้างด้วยฝีมือ ด้านการช่าง หรือกระบวนการโดยเน้นความต้องการด้านประโยชน์ใช้สอย เช่น งานโลหะ งานฉักทอ งานเย็บปักถักร้อย

1.4.3 ผลิตภัณฑ์ หมายถึง การแบ่งหมวดหมู่ของหัตถกรรมจากวัตถุดิบในการผลิต ได้แก่ หัตถกรรมโลหะ หัตถกรรมไม้ไผ่ หัตถกรรมเส้นใยพืช หัตถกรรมประเภทไม้ เครื่องเงิน ดอกไม้ ประติมากรรม เครื่องปั้นดินเผา / เซรามิก

1.4.4 พื้นบ้าน หมายถึง กลุ่มชนใดคนหนึ่ง ที่มีเอกลักษณ์หรือลักษณะร่วมกันอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจจะเป็นลักษณะของการเลี้ยงชีพที่คล้ายคลึงกัน พูดภาษาเดียวกัน นับถือศาสนาเดียวกัน มีขนบประเพณีเดียวกัน

1.4.5 ผู้ประกอบการ หมายถึง หน่วยงานที่ เป็นผู้ผลิตงานหัตถกรรม และเป็นผู้จัดจำหน่าย หรือเป็นเพียงผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรม

1.4.6 วิธีการจัดจำหน่าย หมายถึง ลักษณะของการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมออกสู่ผู้บริโภค เช่น ขายปลีก ขายส่ง

1.4.7 คน (Man) หมายถึง บุคลากรหรือทรัพยากรบุคคล ในสถานประกอบการประเภทหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง

1.4.8 เงิน (Money) หมายถึง เงิน ทรัพย์สิน งบประมาณหรือทุน

1.4.9 วัสดุสิ่งของ (Materials) หมายถึง เครื่องมือ อุปกรณ์สถานที่ ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง

1.4.10 การจัดการ (Management) หมายถึง การบริหารจัดการในสถานประกอบการประเภทหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง เพื่อพัฒนาให้สถานประกอบการบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี เนื้อหา แนวความคิดและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยในการบริหาร ทั้งนี้เพื่อให้ได้สามารถกำหนดกรอบแนวคิดที่จะใช้เป็นแนวทางในการศึกษาได้ครอบคลุมและชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญตามลำดับต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร
- 2.2 ประเภทของงานหัตถกรรม
- 2.3 เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
- 2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

ภาวดี ธาราศรีสุทธิ (2542 : 2) กล่าวว่า การบริหาร คือ กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกัน

ภาวดี ธาราศรีสุทธิ (2542 : 2) การบริหาร หมายถึง ศิลปะในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ กล่าวคือ ผู้บริหารไม่ใช่เป็นผู้ปฏิบัติ แต่เป็นผู้ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติทำงานจนสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแล้ว

เกษม จันทรแก้ว (2540 : 512 – 514) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง ศิลปะการดำเนินการนำวัตถุประสงค์สู่ระบบด้วยระบบกระบวนการผลิตจนได้ผลผลิตตามที่กำหนดไว้ การบริหารจึงเป็นการดำเนินการให้ทุกโครงการทำหน้าที่สัมพันธ์กัน ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่วางแผนบริหารอย่างไร

ผู้บริหารมีหน้าที่อำนวยการ (Directing) ตามอำนาจหน้าที่จากหน่วยงาน (Organizing) ที่เป็นผู้รับผิดชอบควบคุม (Controlling) ในการนำแผนงาน (Planning) ที่ได้กำหนดไว้แล้วไปดำเนินการร่วมกันทรัพยากร (Assembling resource) ทำให้การผลิต หรือการใช้ปัจจัยการบริหาร (ได้แก่ คน งบประมาณ เครื่องมือ อุปกรณ์ สวัสดิการ ฯลฯ) ก่อให้เกิดผลผลิตขั้นสุดท้าย

วิโรจน์ สารรัตนะ (2545 : 3 – 5) ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์การ โดยอาศัยหน้าที่หลักทางการบริหารอย่างน้อย 4 ประการ คือการวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2542 : 1) การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายๆ อย่างที่บุคคลร่วมกัน กำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบและให้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม

การจัดองค์การ (Organizing) เป็นหน้าที่ทางการบริหารที่สืบเนื่องจากการวางแผน กล่าวคือ เมื่อองค์การจัดทำจุดหมาย และแผนเชิงยุทธศาสตร์แล้ว ผู้บริหารควรต้องออกแบบโครงสร้าง องค์การเพื่อให้การบริหารงานบรรลุจุดหมายแผนเชิงยุทธศาสตร์ขององค์การนั้น การออกแบบ โครงสร้างองค์การเป็นกิจกรรมที่ควรได้รับการตรวจสอบอยู่เสมอเนื่องจากปัจจัยที่ก่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงรูปแบบ โครงสร้างองค์การเกิดขึ้นมากมาย

สุรัสวดี ราชกุลชัย (อ้างใน Ricky W. Griffin. 1999 : 6) ธุรกิจหรือองค์การ เป็นการ รวมกลุ่มของบุคคลที่มาร่วมกันทำงานด้วยโครงสร้างและการประสานงานเป็นหลักการชัดเจน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

Peter F Drucker (2002) การบริหาร คือ ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น คำว่า “การบริหาร”(Administration) ใช้ในความหมายกว้าง ๆ เช่น การบริหารราชการ อีก คำหนึ่ง คือ “การจัดการ”(Management) สามารถใช้แทนกันได้

2.1.1 หน้าที่ในการบริหารจัดการ (Management functions)

ธงชัย สันติวงษ์ (2540 : 40 ; อ้างอิงจาก Fayol. 1961) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารหรือ การจัดการประกอบด้วยหน้าที่ทางการจัดการ 5 ประการคือ

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องทำการคาดการณ์ ล่วงหน้าหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่จะมีผลกระทบต่อการดำเนินงาน และกำหนดขึ้นเป็นแผนการปฏิบัติงาน หรือวิถีทางที่จะปฏิบัติเอาไว้ เพื่อสำหรับเป็นแนวทางของการทำงานในอนาคต

2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง ภาระหน้าที่ที่ผู้บริหารจะต้องจัดให้มี โครงสร้างของงานต่าง ๆ และอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อให้เครื่องจักร สิ่งของและตัวคน อยู่ในส่วนประกอบ ที่เหมาะสม ในอันที่จะช่วยให้งานขององค์การบรรลุผลสำเร็จได้

3. การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding) หมายถึง หน้าที่ในการสั่งงานต่าง ๆ ของ ผู้ได้บังคับบัญชาซึ่งกระทำให้งานสำเร็จผลด้วยดี โดยที่ผู้บริหารจะต้องกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี จะต้องเข้าใจผู้ได้บังคับบัญชา

4. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง ภาระหน้าที่ ที่จะต้องเชื่อมโยงงานของ ทุกคนให้เข้ากันได้และกำกับให้ไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน

5. การควบคุม (Controlling) หมายถึง ภาระหน้าที่ในการที่จะต้องกำกับให้สามารถ ประกันได้ว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำไปนั้นสามารถเข้ากันได้กับแผนที่ได้วางไว้แล้วหน้าที่ในการ จัดการของฟาโยล์ (Fayol) ถือได้ว่าเป็นวิถีทางที่จะให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2 “X Y Z” 3 ทฤษฎีของการบริหารคน

ทฤษฎีของการบริหารตามหลัก “X Y Z” คือ ทฤษฎีที่จะทำให้รู้จักลูกน้องหรือบุคลากรในหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละกลุ่ม ซึ่งช่วยให้เกิดความเข้าใจและรู้จักบริหารคนที่แตกต่างกันไป รวมทั้งการปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนในทีม ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะไม่ควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเข้มงวด แต่จะส่งเสริมให้รู้จักควบคุมตนเองมากขึ้น วิธีการบริหารตามแนวนี้นี้ จะเป็นการรวบรวมบุคคลและเป้าหมายโครงการเข้าไว้ด้วยกัน

การจูงใจต้องใช้วิธีการจูงใจในระดับสูง

1. ทฤษฎี X (The Traditional View of Direction and Control)

1. คนไม่ชอบทำงาน และหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ
2. คนไม่ทะเยอทะยาน และไม่คิดริเริ่ม ชอบให้การสั่ง
3. คนเห็นแก่ตนเองมากกว่าองค์กร
4. คนมักต่อต้านการเปลี่ยนแปลง
5. คนมักโง่ และหลอกง่าย

2. ทฤษฎี Y (The integration of Individual and Organization Goal)

1. คนจะไม่ให้ความร่วมมือ สนับสนุน รับผิดชอบ ขยัน
2. คนไม่เกี่ยวข้องกับและไว้วางใจได้
3. คนมีความคิดริเริ่มทำงานถ้าได้รับการจูงใจอย่างถูกต้อง
4. คนมักจะพัฒนาวิธีการทำงาน และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

3. ทฤษฎี Z (Z Theory) (William G. Ouchl) ศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัย UCLA

(of California t Los Angeles)

ทฤษฎีนี้รวมเอาหลักการของทฤษฎี X และ Y เข้าด้วยกัน แนวความคิดก็คือ องค์กรต้องมีหลักเกณฑ์ที่ควบคุมมนุษย์ แต่มนุษย์ก็รักความเป็นอิสระ และมีความต้องการหน้าที่ของผู้บริหารจึงต้องปรับเป้าหมายขององค์กรให้สอดคล้องกับเป้าหมายของบุคคลในองค์กร

ทฤษฎีนี้มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการคือ

1. การทำให้ปรัชญาที่กำหนดไว้บรรลุ
2. การพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
3. การให้ความไว้วางใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา
4. การให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ทฤษฎีนี้ใช้หลักการ 3 ประการ คือ

1. คนในองค์กรต้องซื่อสัตย์ต่อกัน
2. คนในองค์กรต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
3. คนในองค์กรต้องมีความใกล้ชิดเป็นกันเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักการบริหารที่มีประสิทธิภาพ (Edgar L. Morphet)

1. การบริหารที่มีผู้บริหารเพียงคนเดียวในองค์กร (Division Of Labor)
2. มีการกำหนดมาตรฐานทำงานที่ชัดเจน (Standardization)
3. มีเอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of command)
4. มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้แก่ผู้ร่วมงาน (Delegation of Authority and Responsibility)
5. มีการแบ่งฝ่ายงานและบุคลากรผู้รับผิดชอบให้แก่ผู้ร่วมงานให้เฉพาะเจาะจงขึ้น (Division of Labor)
6. มีการกำหนดมาตรฐานการทำงาน ที่ชัดเจน (Span of control)
7. มีการมอบหมายการควบคุมดูแลที่เหมาะสม (Stability)
8. เปิดโอกาสให้มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ในองค์กรได้ (Flexibility)
9. สามารถทำให้คนในองค์กรเกิดความรู้สึกรับประกันและปลอดภัย (Security)
10. มีการยอมรับนโยบายส่วนบุคคลที่มีความสามารถ (Personnel Policy)
11. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งส่วนบุคคลและองค์กร (Evaluation)

การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์

การบริหารเป็นสาขาวิชาที่มีการจัดการระเบียบอย่างเป็นระบบ คือมีหลักเกณฑ์และทฤษฎีที่ฟังเชื่อถือได้ อันเกิดจากการค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในการบริหาร โดยลักษณะนี้การบริหารจึงเป็นศาสตร์ (Science) เป็นศาสตร์สังคม ซึ่งอยู่กลุ่มเดียวกับวิชาจิตวิทยา สังคมวิทยา และรัฐศาสตร์แต่ถ้าพิจารณาการบริหารในลักษณะของ

การปฏิบัติที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และทักษะของผู้บริหารแต่ละคนที่จะ ทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นการประยุกต์เอาความรู้ หลักการและทฤษฎีไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสิ่งแวดล้อม การบริหารก็จะมีลักษณะเป็นศิลป์ (Arts) (2554 : online)

ปัจจัยสำคัญการบริหารที่สำคัญมี 4 อย่าง ที่เรียกว่า 4Ms ได้แก่

1. คน (Man)
2. เงิน (Money)
3. วัสดุสิ่งของ(Materials)
4. การจัดการ (Management)

ในองค์กรแห่งการทำงานทุกองค์กรจะต้องอาศัยปัจจัยหลัก 4 Ms อันประกอบไปด้วยคน(Man)วัสดุ(Material) เงิน(Money) และ การจัดการ(Management) ซึ่งในทุกปัจจัยมีความสำคัญในระดับที่เท่าๆกัน โดยถ้าขาดปัจจัยในข้อใดข้อหนึ่งองค์กรอาจจะไม่สามารถดำเนินการทำงานไปให้ถึงในระดับที่ตั้งเป้าหมายหรือบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในสถานการณ์ปัจจุบัน เราอยู่ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีการใช้เทคโนโลยี (Technology) เข้ามาช่วยในการทำงาน มีการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว ทันสมัย ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการเก็บข้อมูล ใช้ระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) ค้นหาข้อมูลที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับองค์กร เพราะฉะนั้น เทคโนโลยี (Technology) คงเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการทำงานขององค์กรอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นผลดีกับองค์กรคือทำให้ช่วยประหยัดเวลา (Time) ในการทำงานขององค์กร

ความหมายของการจัดการ

นักวิชาการด้านการจัดการไม่นิยมให้คำจำกัดความการจัดการหรือการบริหาร เนื่องจากมีขอบข่ายและความหมายเกินกว่าจะนิยามด้วยประโยคสั้นๆ เพียงไม่กี่ประโยคได้ คำนิยามที่นักวิชาการในสมัยก่อนนิยามได้แก่ความหมายขององค์ประกอบ (บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน) โดยคว่ากิจกรรมใดบ้างที่เข้าข่ายลักษณะงามตามภารกิจของการจัดการ อย่างไรก็ตามนักวิชาการด้านการจัดการในปัจจุบันมีความเห็นไปในทางเดียวกันว่าควรให้คำนิยามความหมายของการจัดการหรือการบริหารเพื่อใช้เป็นแนวทางร่วมกันในการอธิบายขอบข่ายของลักษณะการจัดการ แม้จะไม่สามารถอธิบายได้ครอบคลุม หรืออธิบายได้เพียงบางส่วนเท่านั้นก็ตาม เป็นสิ่งที่ควรกระทำเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเจนขึ้น

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2541) ให้ความหมายการจัดการ คือกระบวนการนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามขั้นตอนการบริหารคือ

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดการองค์การ (Organizing)
3. การชี้นำ (Leading)
4. การควบคุม (Controlling)

กระบวนการจัดการ

INPUT คือทรัพยากรการบริหาร (Management resources) อันได้แก่ 4 M's ประกอบด้วย คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และวิธีการ / จัดการ (Method / Management) ถูกนำเข้าไปในระบบเพื่อการประมวลผลหรือการบริการที่เติบโตและพัฒนาก้าวหน้าไปพร้อมกับอุตสาหกรรมการผลิตและการบริการที่เติบโตและพัฒนาขึ้นไปอย่างรวดเร็วทำให้ทรัพยากรเพียง 4 ประการเริ่มไม่เพียงพอสำหรับเป้าหมาย จึงได้เพิ่มขึ้นอีก 2 M's เป็น 6 M's ได้แก่ เครื่องจักรกล (Machine) และ การตลาด (Market) ในขณะเดียวกันการทำงานที่มองเห็นถึงความสำคัญ หรือคุณค่าของจิตใจของผู้ปฏิบัติงานมีมากขึ้น โดยให้ความสำคัญกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของคนงานมากขึ้น จึงเพิ่มขวัญและกำลังใจ (Morale) เข้าไปเป็น 7 M's และเมื่อโลกก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ระบบการสื่อสารไร้พรมแดนที่ติดต่อเชื่อมโยงกันเป็นระบบเครือข่ายครอบคลุมทั่วโลกทำให้การติดต่อสื่อสารรวดเร็วใครไม่รู้หรือไม่มีข้อมูลย่อมเสียเปรียบในเชิงธุรกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จึงได้เพิ่ม ข้อมูลข่าวสาร (Message) เข้าไปในทรัพยากรกระบวนการผลิตรวมเป็น 8 M's ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้จะเพิ่มขึ้นไปเรื่อยๆ ไม่สิ้นสุดราบเท่าที่ระบบอุตสาหกรรมการผลิตการจัดจำหน่ายและการบริการยังคงพัฒนาและก้าวไปไม่หยุดยั้ง

PROCESS คือหน้าที่หรือกิจกรรมขั้นพื้นฐานที่ผู้บริหารต้องกระทำ ในปัจจุบันยึดถือหน้าที่ 4 ประการได้แก่ POLC การวางแผน (Planning), การจัดองค์การ(Organizing), การชี้นำ (Leading) และ การควบคุม (Controlling) ซึ่งมีพัฒนาการของแนวคิดมาตั้งแต่สมัยของ ฟาโย(Henri Fayol) ปี 1916 ที่เห็นว่าหน้าที่การจัดการ ประกอบด้วย POCCC ได้แก่ การวางแผน (Planning), การจัดองค์การ (Organizing), การสั่งการ (Commanding), การประสานงาน (Coordinating), การควบคุม (Controlling) ต่อมาในปี 1937 กุลิกและเออร์วิก (Gulick และ Urwick) เห็นว่ากระบวนการจัดการประกอบด้วย การวางแผน (Planning), การจัดองค์การ (Organizing), การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing), การอำนวยการ (Directing), การประสานงาน (Coordinating), การรายงานผล (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting) ซึ่งนิยม เรียกว่า POCDORB ครั้งเมื่อเข้าปี 1972 แฮร์โรลด์ คูนต์ซ์ (Harold D. Koontz) มีความเห็นว่าหน้าที่ทางการจัดการคือ POSDC ได้แก่การวางแผน (Planning), การจัดองค์การ (Organizing), การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing), การอำนวยการ (Directing) และการควบคุม (Controlling) ซึ่งแนวความคิดของเขาเปลี่ยนแปลงไปชัดเจน โดยในปี 1988 คูนต์ซ์และเวียห์ริช (Koontz และ Wehrich) เขียนตำราใช้ชื่อว่า Management ร่วมกันและได้เปลี่ยนหน้าที่ทางการจัดการจากตัว D (Directing) เป็น L (Leading) พัฒนาด้านแนวคิดดังกล่าวยังคงก้าวต่อไปไม่หยุดยั้ง บางทีในยุคหน้าเราอาจเห็นหน้าที่การจัดการที่เหลืออักษรเพียงตัวเดียวหรือสองตัวเท่านั้นก็เป็นได้ ดังนั้นอาจสรุปหน้าที่หรือกิจกรรมขั้นพื้นฐานทางการจัดการได้ว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการ (Process) แปลรูปทรัพยากรที่นำเข้าไปเป็นผลผลิตตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรต่อไป

OUTPUT คือเป้าหมาย (Goals) หรือ วัตถุประสงค์ (Objectives) ขององค์กร ที่นำออกมาจากกระบวนการแปลรูปในขั้นตอนที่สอง เป้าหมายขององค์กรสามารถแบ่งแยกได้เป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ องค์กรที่มีเป้าหมายที่มุ่งแสวงหากำไร (Profit) และองค์กรที่มีเป้าหมายไม่มุ่งแสวงหากำไร (Non - profit) หรืออาจแบ่งเป็นองค์กรที่วัตถุประสงค์เพื่อการผลิตสินค้า กับองค์กรที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการ (Services) ก็ได้

การบริหารเชิงกลยุทธ์ (ตุลา มหาพฤฒานนท์. 2545, อุทัย เลหาวิเชียร. 2544)

1. กลยุทธ์การบริหารองค์การ

กลยุทธ์การบริหารที่ทรงประสิทธิภาพที่จะทำให้การบริหารสามารถประสบผลสำเร็จได้อย่างดีในทุกสถานการณ์ และทุกเงื่อนไขของสภาพแวดล้อมนั้น ลักษณะจะเป็นดังนี้ คือ

1. เป็นการบริหารเชิงรวมที่กระทำอย่างเป็นระบบที่มีการบริหารครบสมบูรณ์ทุกด้าน
2. เป็นการบริหารที่พร้อมสมบูรณ์ด้วย "แผนงาน" ที่มีประสิทธิภาพ ที่ซึ่งระบุออกมาโดยอาศัย "เป้าหมาย" (goals) เป็นเครื่องมือ แผนงานที่มีประสิทธิภาพเหล่านี้ จะเกิดขึ้นได้ก็โดยการให้ ผู้ปฏิบัติได้มีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดเป้าหมายเหล่านี้ด้วย
3. เป็นการบริหารที่พร้อมสมบูรณ์ด้วย เทคนิคการจัดทำแผน การวัดผล การจูงใจ การควบคุม การพัฒนานักบริหาร และการสามารถแสวงหาผลประโยชน์จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อีกด้วย

ตามลักษณะทั้งสามประการข้างต้น ถ้านำมาพิจารณาจัดทำเป็นกลยุทธ์การบริหารในทางปฏิบัติแล้ว อาจแยกเป็น "กลยุทธ์การบริหาร" ประการต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. การใช้วิธีการบริหารอย่างเป็นระบบโดยอาศัย การบริหารโดยเป้าหมาย (MBO) เป็นเครื่องมือ
 2. การอาศัย "แผนกลยุทธ์" เป็นเครื่องมือเสริมสร้างประสิทธิภาพผลผลิตระยะยาว
 3. การใช้โครงสร้างเป้าหมายผลสำเร็จเป็นตัวเร่งผลผลิต
 4. การอาศัยกระบวนการร่วมวางแผน และตั้งเป้าหมาย เพื่อให้พนักงานผูกพันต่อเป้าหมายผลสำเร็จ
 5. การใช้วิธีจูงใจคนเพื่อเพิ่มผลผลิต
 6. การอาศัยระบบการควบคุมแบบสร้างสรรค์
 7. การเพิ่มประสิทธิภาพ โดยการวางแผนทรัพยากรบุคคล และพัฒนาความสามารถทางการบริหาร
 8. การเพิ่มประสิทธิภาพ ด้วยวิธีเสริมขวัญและกำลังใจ โดยอาศัยการให้โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่งานบริหาร
 9. การใช้กลยุทธ์เพิ่มประสิทธิภาพจากการบริหารพฤติกรรมองค์การโดยส่วนรวม
 10. การเพิ่มประสิทธิภาพโดยการเรียนรู้และเอาชนะคู่แข่งกัน
 11. การสร้างประสิทธิภาพ โดยปรับการบริหารให้สอดคล้องกับปัญหาในอนาคต
- กล่าวโดยสรุป กลยุทธ์การบริหารที่ทรงประสิทธิภาพ แต่ละประการตามที่กล่าวข้างต้นนี้ อาจกล่าวได้ว่า ก็คือ การบริหารเชิงรวมที่เป็นภารกิจทางการบริหารของผู้บริหารที่มีอยู่เป็นพิเศษ ก็คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การใช้วิธีบริหารแบบมุ่งหมาย (goal-oriented management) เป็นสำคัญ ทั้งนี้ก็เพราะในภาวะเศรษฐกิจที่ประสบปัญหาวิกฤตินั้น ประสิทธิภาพผลผลิตที่ทำได้จะเป็นเรื่องสำคัญยิ่งที่นักบริหารจะต้องวัดผล และติดตามตลอดเวลา การตั้งเป้าหมายผลสำเร็จที่ต้องการ และการติดตามผลงานที่ทำได้ต่างก็ต้องอาศัย เป้าหมายเป็นเครื่องมือที่จะขาดเสียมิได้

2. การจัดระบบการวางแผนที่สมบูรณ์ ทั้งนี้ก็เพื่อให้องค์กร มีความเข้มแข็งจากการมีระบบการวางแผนกลยุทธ์สำหรับระยะยาว รวมทั้งการมีระบบการวางแผนที่สามารถระบุเป้าหมายผลสำเร็จต่าง ๆ ที่จะสามารถนำมาใช้บริหารงาน เพื่อผลสำเร็จร่วมกันทั้งสองฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายปฏิบัติ

3. การจัดระบบการบริหารงานในขั้นปฏิบัติที่ดีพร้อม นั่นคือ การใช้ระบบการวัดผล ประเมินผล การจูงใจทรัพยากรบุคคล ตลอดจนระบบการควบคุม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับการเสริมสร้างประสิทธิภาพผลผลิตให้สูงขึ้นได้ตลอดเวลา

2. การศึกษาการบริหารองค์การทางกลยุทธ์

คำว่า กลยุทธ์ นี้ หากถูกนำไปใช้ในขอบเขตที่กว้างที่สุด คือ ใช้คู่กับคำว่า องค์กร ซึ่งตรงกับคำว่า กลยุทธ์องค์กร หรือที่ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Organization strategy แล้ว ก็จะมี ความหมาย หมายถึง "กลยุทธ์ของกิจการโดยส่วนรวม" ในการดำเนินการธุรกิจต่อภายนอกให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หลักส่วนสำคัญของ กลยุทธ์ของกิจการ ที่ซึ่งเป็นกลยุทธ์ทางปฏิบัติ ก็คือ กลยุทธ์ทางธุรกิจ (Business Strategy) หรือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ทางกลยุทธ์ว่าองค์กรจะบริหารทรัพยากรเพื่อประโยชน์จากสภาพแวดล้อมให้ได้ผลสำเร็จที่ดีที่สุด อะไรบ้างและด้วยวิธีการอย่างไร ซึ่งส่วนนี้จะเป็นส่วนสำคัญที่สุดของกลยุทธ์ทั้งหมดสำหรับอีกส่วนหนึ่งที่ตามหลังจากกลยุทธ์ทางธุรกิจก็คือ กลยุทธ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานหรือการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ทางธุรกิจ กลยุทธ์ในส่วนนี้จะเกี่ยวข้องกับการพยายามค้นหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ที่จะให้การบริหารงานภายในทั้งหลายเป็นไปได้โดยราบรื่น ไม่ติดขัด และเอื้ออำนวยให้ องค์กรบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจไว้ ทั้งหมดนี้จึงเท่ากับเป็นส่วนของ กลยุทธ์การบริหาร ที่เป็นส่วนของภาคปฏิบัติของการบริหารงาน โดยกลุ่มของผู้บริหารระดับสูงขององค์กร ที่ จะสามารถมีวิธีบริหารระบบย่อยทางการบริหารต่างๆ ให้เกิดผลต่อการดำเนินงานที่คั่นเอง การแบ่งการศึกษาการบริหารทางกลยุทธ์

การศึกษาการบริหารทางกลยุทธ์ เพื่อให้สามารถครอบคลุมการได้ความรู้การบริหารทางกลยุทธ์อย่างครบถ้วนนั้น การศึกษาควรจะทำมาจาก 2 ทาง คือ

(1) การศึกษามุ่งเน้นการจัดทำหรือการจัดวางกลยุทธ์กิจการ หรือการวางกลยุทธ์ทางธุรกิจขององค์กร กับกลยุทธ์การดำเนินงานต่าง ๆ ตามแนวของการศึกษา นโยบายธุรกิจ (Business Policy) ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษาได้สร้างทักษะทางการวิเคราะห์ สถานะการแข่งขันของธุรกิจ

อุตสาหกรรมกับการวิเคราะห์ตลาดและผลิตภัณฑ์ เพื่อนำมาจัดวางกลยุทธ์ทางธุรกิจให้กับองค์กร เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พร้อมกับกลยุทธ์การดำเนินการต่างๆ จุดแข็งของการศึกษาในแนวทางข้างต้น คือการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายและกลยุทธ์หลักของกิจการ ในการประกอบธุรกิจหรือทำกิจกรรมในสภาพแวดล้อมภายนอกจะมีคุณภาพสูง ซึ่งเท่ากับการบริหารองค์การต่อสภาพแวดล้อมอันเป็นส่วนสำคัญและเป็นงานยากจะทำได้ดีขึ้นและได้รับความสนใจมากกว่าการวางกลยุทธ์การบริหารสภาพแวดล้อมภายในองค์การในขั้นตอนการปฏิบัติงาน ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับองค์การ และกระบวนการปฏิบัติงาน ก็จะกลายเป็นเรื่องรองลงไป

(2) การศึกษาโดยมุ่งเน้นที่ การจัดการทางกลยุทธ์ หรือการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) หรือการมุ่งศึกษาการจัดการต่าง ๆ ในแนวทางการคิดเป็นเชิงกลยุทธ์ ซึ่งจะช่วยให้การศึกษากิจการเปิดกว้างสำหรับการคิดค้นหาทางออก ในวิธีบริหารต่าง ๆ ทุกด้านอย่างกว้างขวางเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพทางการบริหารโดยวิธีนี้ ผู้นำนักความสนใจ จะกระจายทุ่มเทให้กับการบริหารองค์การ ทั้งต่อภายนอกกับสภาพแวดล้อม และกับการบริหารทรัพยากรต่าง ๆ ภายในองค์การ โดยมีน้ำหนักเท่ากัน เพราะการศึกษาตามวิธีนี้ จะกระทำพร้อมกันไปทั้งสองด้าน

การศึกษากิจการบริหารทางกลยุทธ์ ควรแยกเป็น 2 ทางพร้อมกัน คือ

(ก) การศึกษากิจการบริหารทางกลยุทธ์ ในแนวแรกที่กล่าวมาคือ ตามแนวการสอนนโยบายธุรกิจ (Business Policy) ตามที่ Harvard Business School ได้ทำเป็นแบบฉบับนั้น นับว่าเป็นแบบที่เชื่อได้ว่าดีที่สุด เพราะจะช่วยให้สามารถได้โอกาสฝึกฝนทักษะ ในการวางกลยุทธ์ทางธุรกิจ (Business Strategy) อันเป็นส่วนสำคัญของกลยุทธ์องค์การได้ ทั้งนี้ โดยยังสามารถมีการคิดทางกลยุทธ์ต่อเนื่องเข้าไปถึงขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ อันเป็นส่วนของการบริหารทรัพยากรภายในได้อย่างต่อเนื่อง ในส่วนของระบบบริหารย่อย ๆ ทั้งโครงการ องค์การ และกระบวนการปฏิบัติได้มากตามสมควร การศึกษาอย่างเป็นระบบและกระบวนการจึงเกิดขึ้นอย่างดีด้วย

(ข) การศึกษากลยุทธ์การบริหารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารทางกลยุทธ์ในส่วนนี้คือภาระต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารองค์การทั้งหมด แต่จะมีจุดมุ่งของ การพิจารณาในแง่ของการบริหาร (management aspects) เป็นสำคัญ ดังนั้นตามความหมายนี้ กลยุทธ์ที่คิดค้นขึ้นมา จึงเป็นการคิดค้นโดยอาศัยพื้นฐานทางการบริหารเป็นหลัก ระบบการบริหารหลัก และวิธีการบริหารทั้งหลาย จึงเป็นขอบเขตสำหรับการนำมาคิดวิเคราะห์หาทางจัดวางกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้บริหารให้เกิดประสิทธิภาพได้

3. การบริหารองค์การเชิงกลยุทธ์

สามารถแยกพิจารณาเป็นส่วน ๆ สำหรับการบริหารทางกลยุทธ์ คือ

ส่วนที่ 1 ความเกี่ยวพันกันขององค์การกับสภาพแวดล้อม

ในส่วนนี้จะหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่าง “องค์การ” ซึ่งเป็นหน่วยงานหรือกิจการที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อทำงานให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ได้เลือกสรรมาแล้วอย่างใดอย่างหนึ่งกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

“สภาพแวดล้อม” ซึ่งเป็นสภาพเงื่อนไขของปัจจัยภายนอก ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่อยู่นอกเหนือการควบคุมขององค์กร ที่ซึ่งสภาพเงื่อนไขอาจเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี อันเป็น “โอกาส” ที่จะเอื้ออำนวยให้กับการทำงานขององค์กร หรืออาจเปลี่ยนแปลงไปในทางไม่ดี จนกลายเป็น “ข้อจำกัด” ที่กลายเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการขององค์กรได้

ส่วนที่ 2 ระบบต่าง ๆ ขององค์กร

1. ระบบโอกาส ระบบโอกาสเป็นระบบของการทำงานของผู้บริหารระดับสูง ที่คาบเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอกโดยตรง ระบบโอกาสนี้ จึงเป็นระบบที่อยู่คร่อมระหว่างองค์กรกับสภาพแวดล้อมทั้งสองวง และในเวลาเดียวกัน ภาระงานบริหารด้านนี้ของผู้บริหาร ก็จะเป็นงานด้าน “การบริหารโอกาส” (opportunity management)

2. ระบบงาน คือ ระบบของทรัพยากรต่างๆ ที่จัดเตรียมไว้ภายในองค์กรเพื่อสำหรับการปฏิบัติงานตามแผนงานต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ ระบบงานนี้จะประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ที่เป็นทรัพยากรที่นำมาใช้เพื่อการปฏิบัติงานที่จำเป็นต้องทำ ปัจจัยเหล่านี้จะประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ที่เป็นปัจจัยทางวัตถุดิบของ เช่น เงินทุน เครื่องจักร อุปกรณ์ วัตถุดิบ และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ

3. ระบบคน คือ ทรัพยากรที่ซึ่งมีชีวิตจิตใจ พร้อมทักษะ ความชำนาญและความสามารถที่จะเข้ามาปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ทรัพยากรบุคคล ผู้ทำงานเหล่านี้ จะเป็นผู้ดำเนินการต่าง ๆ ในขั้นปฏิบัติ โดยจะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรต่างๆ เช่น เงินทุน สิ่งของ วัตถุดิบ และจะเป็นผู้ขับเคลื่อนระบบ โดยทำกิจกรรมต่างๆ เช่น เดินเครื่องจักรหรือคอยให้บริการตามหน้าที่เป็นต้น ผลงานที่ได้ออกมาจากที่ได้ดำเนินการไป จะดีมากหรือน้อยอย่างไรนั้น ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านบุคคลนี้เป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะคน นับเป็นปัจจัยที่ผันแปร ซึ่งต่างกับปัจจัยทรัพยากรอื่นๆ

ส่วนที่ 3 ระบบการบริหาร คือ ระบบการทำงานของผู้บริหารในการบริหารระดับต่างๆ ขององค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้เกิดผลสำเร็จมากที่สุดสำหรับองค์กร ระบบการบริหารนี้ หากจะพิจารณาเริ่มจากระบบต่าง ๆ ขององค์กร โดยสัมพันธ์มาถึงการปฏิบัติหน้าที่การบริหาร โดยนักบริหาร

ภารกิจของผู้บริหารคือ การสร้างประสิทธิภาพในการจัดระบบงานต่างๆ ให้เหมาะสม สะดวกและง่าย ที่คนปฏิบัติจะทำได้โดยมีประสิทธิภาพการผลิตสูง ซึ่งจะพิจารณามองภาระหน้าที่ดังกล่าวเป็นภาพรวม ก็คือ “การประสานงาน” (coordination) หรือการประสานงานการทำงานของฝ่ายต่าง ๆ ให้เข้ากันได้ (coordination work) นั่นเอง แต่ในทางปฏิบัติผู้บริหารจะมีวิธีการปฏิบัติที่เรียกได้ว่าเป็น “หน้าที่งานบริหาร” (managerial function) ที่เป็นมาตรฐานที่จะต้องกระทำโดยตัวผู้บริหารเอง 5 ประการ คือ

- การวางแผน (planning) หรือการกำหนดทิศทางองค์กรพร้อมกับเป้าหมายและแผนงานต่างๆ
- การจัดองค์กร (organizing) หรือการจัดระเบียบทรัพยากรให้เป็นระบบงานที่มี

ประสิทธิภาพ เป็นระบบวิธีทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ที่เรียกกันทั่วไปว่า “The one best way”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การจัดคนเข้าทำงาน (staffing) คือการจัดหา พัฒนา และธำรงรักษาให้องค์กรมทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่าสูงสุด เพื่อพร้อมที่จะปฏิบัติงานและสร้างสรรค์ความสำเร็จให้กับองค์กรจากเจ้าหน้าที่ที่แต่ละคนรับผิดชอบอยู่

- การสั่งการ (directing) หรือการมีศิลปการสร้างความเข้าใจและรู้จักจูงใจและกำกับให้ผู้ทำงานทุกคน และทีมงานต่าง ๆ ทำงานโดยทุ่มเทและเสริมประสานต่อกันเพื่อผลสำเร็จของส่วนรวมร่วมกัน

- การควบคุม (control) หรือการติดตามผลการปฏิบัติงานที่กำลังดำเนินไป เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพของการทำงานต่างๆ ในระหว่างกระบวนการทำงาน

4. แนวคิดกลยุทธ์การบริหารองค์การเปรียบเทียบ

กลยุทธ์ (Strategy) คือกลยุทธ์ขององค์กรต่อสภาพแวดล้อม ที่จะเป็แผนที่น่าสนใจ ในการขับเคลื่อนให้้องค์การผ่านไปใสภาพแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนนี้จะประกอบด้วยวัตถุประสงค์ นโยบาย และแผนกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่้องค์การจะมาใช้ดังเช่น กรณีของธนาคารกสิกรฯ ที่ขยายธุรกิจด้านสินเชื่อ เพื่อเข้าสู่ลูกค้าขนาดกลาง ธนาคารไทยพาณิชย์ ใช้เครื่อง ATM เพื่อแก้ไขจุดอ่อนในการขยายธุรกิจสู่กลุ่มลูกค้ารายปลีก หรือบริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด ที่ก้าวสู่ธุรกิจใหม่หลายด้าน ตั้งแต่ยางรถยนต์ เครื่องจักรกล ไปจนถึงสินค้าไฮเทคต่าง ๆ เป็นต้น

โครงสร้าง (Structure) หรือโครงสร้างองค์กร ซึ่งหมายถึงการจัดกลุ่มงาน และโครงสร้างองค์กร เพื่อใช้สำหรับปฏิบัติตามกลยุทธ์ คุณค่าของโครงสร้างต่อประสิทธิภาพการบริหารก็คือ ทำให้กลุ่มงานและทรัพยากรที่ใช้ปฏิบัติงานสามารถดำเนินไปโดยมีประสิทธิภาพ รูปแบบของโครงสร้าง ให้มีการกระจายอำนาจหรือจัดเป็นศูนย์กำไร หรือรวมกลุ่มโครงสร้างทางธุรกิจและผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

กระบวนการ (Process) หรือกระบวนการปฏิบัติงาน ซึ่งหมายถึง กระบวนการพฤติกรรมขององค์กร (Organizational Process & Behavior) รายละเอียดในส่วนนี้เกี่ยวข้องกับกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการตั้งเป้าหมาย การวัดผล การจูงใจ ให้รางวัลตอบแทนต่าง ๆ และการสร้างความสามัคคี ความจงรักภักดี การคิดริเริ่ม และการทุ่มเทกำลังความสามารถให้ปรากฏเป็นผลงานที่ดี ทั้งนี้ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องมักจะเป็นเรื่องของผู้นำ การสร้างทีมงาน และการจูงใจ ที่ได้ผลในทางปฏิบัติ หรือก็คือ ส่วนของการบริหารทรัพยากรบุคคลนั่นเอง

จากหลักการบริหารทั่วไป 14 ข้อของ Fayol ทำให้ต่อมา Luther Gulick ได้นำมาปรับต่อยอดเป็นที่รู้จักกันดีในตัวย่อที่ว่า “POSDCoRB” กลายเป็นคัมภีร์ของการจัดองค์การในต้นยุคของศาสตร์การบริหารซึ่งตัวย่อแต่ละตัวมีความหมายดังนี้

P – Planning	หมายถึง	การวางแผน
O – Organizing	หมายถึง	การจัดองค์การ

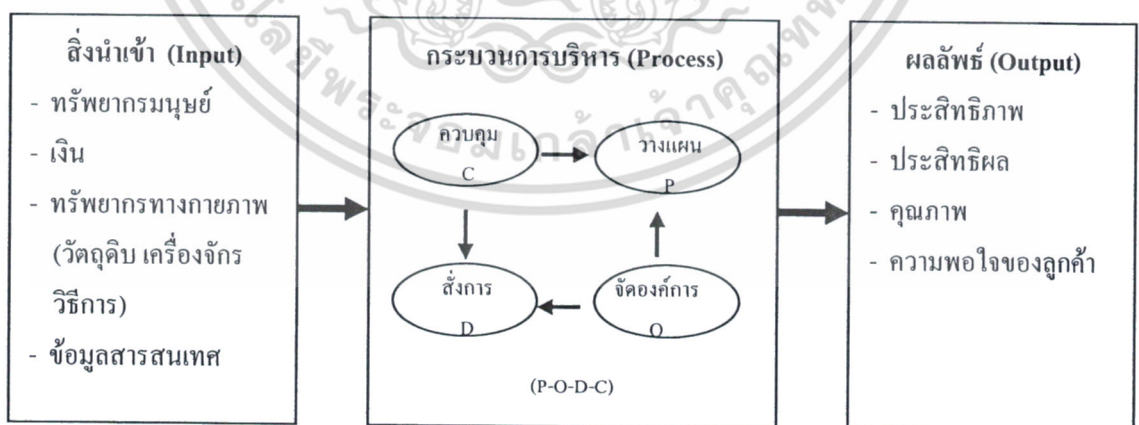
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

S – Staffing	หมายถึง	การจัดคนเข้าทำงาน
D – Directing	หมายถึง	การสั่งการ
Co – Coordinating	หมายถึง	ความร่วมมือ
R – Reporting	หมายถึง	การรายงาน
B – Budgeting	หมายถึง	งบประมาณ

2.1.3 ความหมายของการบริหาร (สุรัสวดี ราชกุลชัย. 2543 : 3-5)

ธุรกิจหรือองค์กร เป็นการรวมกลุ่มของบุคคลที่มาร่วมกันทำงานด้วยโครงสร้างและการประสานงานเป็นหลักการจัดเจน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (Ricky W. Griffin. 1999 : 6) ซึ่งใช้ทรัพยากรจากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ประกอบด้วย คน (Man) เงิน (Money) วัสดุหรือเครื่องจักร (Material / Machine) ข้อมูลสารสนเทศ (Management Information System) กระบวนการหรือวิธีการ (Method) และการบริหาร (Management) หรือเรียกกันว่า 6M's

การบริหาร (Administration) และการจัดการ (Management) มีความหมายแตกต่างกันเล็กน้อย โดยการบริหารจะเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย ในขณะที่การจัดการเป็นการนำนโยบายไปลงมือปฏิบัติ ซึ่งการบริหาร คือกลุ่มของกิจกรรม ประกอบด้วยการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organization) การสั่งการ (Leading / Directing) หรือการอำนวยการและควบคุม (Controlling) ซึ่งมีความสัมพันธ์โดยตรงกับทรัพยากรขององค์กร เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และมีจุดมุ่งหมายให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และเกิดประสิทธิผล (Effectiveness)

ภาพที่ 2.1 ระบบการบริหารโดยรวม

ที่มา : สุรัสวดี ราชกุลชัย (2543 : 3)

2.1.4 กระบวนการบริหาร

กระบวนการบริหารมีองค์ประกอบพื้นฐาน 4 ประการ สุรัสวดี ราชกุลชัย (2543 : 4-5)

1. การวางแผน (Planning) เป็นความสนใจในการกำหนดเป้าหมายอนาคตของผลการปฏิบัติงานทางธุรกิจ และครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องของการตัดสินใจและใช้ทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การตัดสินใจ (Decision Making) ถือเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน เพราะเป็นการคัดเลือกกิจกรรมจากบรรดาทางเลือกต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยธำรงรักษาความมีประสิทธิภาพทางการบริหารสำหรับกิจกรรมในอนาคตของธุรกิจ การวางแผนที่ผิดพลาดเป็นอันตรายต่อการบริหารอย่างยิ่ง เพราะจุดเริ่มต้นของความสำเร็จที่ดีของธุรกิจคือการวางแผนที่เหมาะสมเห็นผลได้จริง

2. การจัดองค์การ (Organization) ภายหลังจากที่มีการวางแผน โดยกำหนดเป้าหมายและพัฒนาแผนงานแล้ว ผู้บริหารต้องมีการจัดองค์การในเรื่องทรัพยากรทางกายภาพและทรัพยากรมนุษย์ ที่จำเป็นเข้าไปไว้ในแผน โดยการจัดองค์การควรระบุถึงกิจกรรมและทรัพยากรทางการบริหารเหล่านั้นว่าจะจัดกลุ่มปฏิบัติงานได้อย่างไร ด้วยรูปแบบโครงสร้างองค์การเช่นไร มีการมอบหมายงานหรือแบ่งจัดสรรทรัพยากรให้แก่ส่วนงานอย่างไร โครงสร้างธุรกิจจะช่วยสนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ และจะมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดที่ก่อให้เกิดการได้เปรียบในเชิงการแข่งขันให้กับธุรกิจได้อย่างไร

3. การสั่งการหรือการชักนำ (Directing / Leading) เป็นการใช้อิทธิพลเพื่อจูงใจพนักงานให้ปฏิบัติงานและนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ระบุไว้ หรือเป็นกระบวนการจัดการให้สมาชิกในองค์การทำงานร่วมกันได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพราะทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่ซับซ้อนและเข้าใจดั่งแก่ได้ยาก การสั่งการหรือชักนำจึงต้องใช้ความสามารถหลายเรื่องควบคู่กันไป อาทิ ภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร การจูงใจ การติดต่อสื่อสารภายในองค์การ และการทำงานเป็นทีม เป็นต้น หน้าที่ ในการสั่งการหรือชักนำนี้ มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าหน้าที่อื่น เพราะผู้บริหารต้องแสดงบทบาทของผู้สั่งการอย่างมีคุณภาพ

4. การควบคุม (Controlling) เป็นกระบวนการเช็คสอป หรือติดตามผลและประเมินผลการปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของพนักงาน เพื่อรักษาให้องค์การดำเนินไปในทิศทางสู่เป้าหมายอย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์หลักขององค์การในเวลาที่กำหนดไว้ องค์การหรือธุรกิจที่ประสบความล้มเหลวอาจเกิดจากขาดการควบคุม ละเลยเพิกเฉย หรือในทางกลับกันคือมีการควบคุมมากจนเกิดความผิดพลาดขององค์การเอง การควบคุมจึงเป็นหน้าที่หลักทางการบริหารที่มีความสำคัญ ตั้งแต่เริ่มจนจบกระบวนการทางการบริหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.5 การบริหารแรงงานสัมพันธ์ (เกษมสันต์ วิลาวรรณ. 2538 : 13-14)

นายจ้างที่ประจักษ์ถึงคุณค่าของการมีแรงงานสัมพันธ์ที่ดีกับลูกจ้างย่อมต้องดำเนินการในรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาแรงงานสัมพันธ์ในสถานประกอบการของตนให้ดีขึ้น และดำรงคงสถานะที่ดีไว้ตลอดไป

ความสำคัญของแรงงานสัมพันธ์

สถานประกอบการใดนายจ้างและลูกจ้างต่างปฏิบัติต่อกันด้วยดีด้วยการร่วมสร้างประโยชน์และนำมาแบ่งปันกันอย่างเหมาะสม ต่างเข้าใจและยอมรับในบทบาทของแต่ละฝ่าย ปรองดองและสามารถระงับข้อขัดแย้งให้ยุติลงได้ด้วยความพอใจร่วมกัน ก็จะทำให้ลูกจ้างมีคุณภาพชีวิตที่ดี สุขภาพในการทำงาน มีความตั้งใจในการสร้างผลผลิตให้เพิ่มขึ้นและให้บริการที่ดีแก่ผู้มาใช้บริการในสถานประกอบการกิจการของนายจ้าง และมีผลทำให้นายจ้างสามารถดำเนินกิจการได้อย่างราบรื่น โดยได้รับผลประโยชน์หรือผลกำไรตามวัตถุประสงค์ของสถานประกอบการนั้น

ความปรารถนาของลูกจ้างในการทำงาน (เกษมสันต์ วิลาวรรณ. 2538 : 21-25)

ในชีวิตการทำงานของลูกจ้างนั้น ลูกจ้างแต่ละคนย่อมปรารถนาที่จะมีและจะได้รับในสิ่งจำเป็นแก่ชีวิตเป็นการตอบแทนในการทำงานอย่างเดียวกัน และต้องการสิ่งสนองตอบทางความรู้สึกและจิตใจแตกต่างกันไปตามพื้นฐานของสถานะในสังคม การศึกษา และประเพณีนิยมของลูกจ้างนั้น

สิ่งที่ทุกคนประสงค์เป็นเบื้องต้นแรกก็คือ การมีงานทำ และเมื่อมีงานทำแล้วสิ่งที่ลูกจ้างต้องการในชีวิตการทำงาน คือ

1. ค่าตอบแทนในการทำงาน สิ่งที่ลูกจ้างคิดถึงหรือสนใจเป็นเบื้องต้นแรกก็คือ ค่าตอบแทนในการทำงาน

ค่าตอบแทนในการทำงานหลักคือ ค่าจ้าง (หรือเงินเดือน) ลูกจ้างทุกคนประสงค์จะได้รับค่าจ้างในจำนวนที่พอใจ ซึ่งจะต้องสัมพันธ์กับความเปลี่ยนแปลงของค่าครองชีพหรือดัชนีราคาผู้บริโภค ความรู้ความสามารถของลูกจ้าง ความเท่าเทียมหรือเหนือกว่าของอัตราค่าจ้างในสถานประกอบการประเภทเดียวกัน และลูกจ้างยังประสงค์จะได้รับการปรับค่าจ้างตามระยะเวลาเพื่อความรู้สึกที่ดีด้วย

2. สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ นอกจากค่าตอบแทนในการทำงานแล้ว ลูกจ้างส่วนใหญ่ยังประสงค์จะได้รับสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ที่ดีและตรงกับความต้องการของลูกจ้าง

3. ความมั่นคงในการทำงาน โดยปกติลูกจ้างไม่ประสงค์ที่จะถูกเลิกจ้างหรือต้องออกจากงานโดยไม่สมัครใจ เพราะการตกงานนั้นทำให้ลูกจ้างได้รับความเดือดร้อนในชีวิตหลายประการ ลูกจ้างทุกคนจึงประสงค์ที่จะมีความมั่นคงในการทำงานตลอดไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ลูกจ้างทุกคนต้องการความก้าวหน้าในชีวิตการทำงาน เช่น ต้องการเลื่อนตำแหน่ง เลื่อนยศ หรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่การงานที่ดีมีเกียรติมากขึ้น ฯลฯ ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานจะเป็นเหตุให้ค่าจ้างและสวัสดิการสูงขึ้นควบคู่กันไปด้วย

5. ความปลอดภัยในการทำงาน ความปลอดภัยในการทำงาน คือ ความมั่นคงในชีวิตมนุษย์ทุกคนมักจะรักชีวิตร่างกายของตนยิ่งกว่าสิ่งอื่น ลูกจ้างย่อมไม่ประสงค์จะทำงานในสถานที่ทำงานที่มีความเสี่ยงภัยสูง ถ้าไม่จำเป็น ความปลอดภัยในการทำงานจึงเป็นความปรารถนาอันสูงยิ่งของลูกจ้าง

6. ความสมบูรณ์แบบของสถานที่ทำงาน ลูกจ้างพอใจที่จะทำงานในสถานที่ทำงานสว่าง งาม มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความสะอาด มีสภาพแวดล้อมที่ชวนมอง มีอุณหภูมิ แสงสว่าง และการระบายอากาศที่เหมาะสม ทั้งอยู่ใกล้ที่พักหรือภูมิทัศน์ของลูกจ้างด้วย

7. ความทันสมัยของเครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการทำงาน ลูกจ้างย่อมพึงพอใจที่จะได้ปฏิบัติงานภายใต้อุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ไม่มีสิ่งผิดพลาดเสียหาย

8. การพัฒนาชีวิตการทำงาน ลูกจ้างส่วนใหญ่ประสงค์ที่จะได้รับการสนับสนุนจากนายจ้างในการศึกษาอบรมเพิ่มเติมระยะเวลา เพื่อให้ได้มีความรู้ความสามารถในการทำงานเพิ่มมากขึ้น อันจะทำให้มีโอกาสได้เลื่อนฐานะ ตำแหน่ง และค่าตอบแทนในการทำงาน

9. การยอมรับนับถือ มนุษย์ทุกคนถือว่าตนมีศักดิ์ศรี ลูกจ้างจึงต้องการการยอมรับนับถือจากนายจ้าง จากบุคลากรในฝ่ายบริหาร และจากทุกคนในสถานประกอบการนั้น

10. การเอาใจใส่ ลูกจ้างจะมีความรู้สึกที่ดีต่อนายจ้าง ได้ให้ความเอาใจใส่ในชีวิตและการทำงานของลูกจ้างในทางสร้างสรรค์และส่งเสริมให้ลูกจ้างมีคุณภาพชีวิตที่ดีงาม

11. การยกย่องชมเชย เมื่อลูกจ้างได้ทุ่มเท ตั้งใจและอุตสาหะทำงานให้นายจ้างจนงานนั้นเกิดประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากประสงค์ให้นายจ้างรับรู้แล้ว ลูกจ้างยังต้องการยกย่องชมเชยจากนายจ้าง นอกจากนั้นลูกจ้างยังอยากให้นุคคลอื่น ๆ ได้รับรู้ถึงการยกย่องชมเชยนั้นด้วย

12. การทำงานที่พอใจ ลูกจ้างประสงค์จะทำงานในหน้าที่การงานที่ตรงกับความถนัด ความชอบ และอุปนิสัยของตน ทั้งอยากมีโอกาสได้แสดงความรู้ ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ให้นายจ้างได้เห็นด้วย

13. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ลูกจ้างจำนวนหนึ่งต้องการช่วยเหลือแสดงความคิดเห็น และประสงค์จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือดำเนินการต่าง ๆ อันเป็นกิจกรรมของสถานประกอบการนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14. **ความเป็นธรรม** ลูกจ้างต้องการได้รับความเป็นธรรมในการบริหารบุคคลของนายจ้าง เช่น การเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน การขึ้นหรือปรับค่าจ้างเงินเดือน การโยกย้าย การลงโทษทางวินัย การเลิกจ้าง เป็นต้น

15. **การปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมาย** ลูกจ้างประสงค์จะให้นายจ้างได้ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานอย่างถูกต้องครบถ้วน โดยไม่ต้องให้ลูกจ้างต้องลำบากใจทวงถาม

16. **การรักษาสัญญาของฝ่ายนายจ้าง** เมื่อนายจ้างได้กล่าวหรือให้สัญญาว่าจะปฏิบัติหรือดำเนินการอย่างไรแล้ว ลูกจ้างอยากให้นายจ้างปฏิบัติตามคำกล่าวหรือสัญญานั้น โดยไม่ละเลยหรือบิดพลิ้ว

17. **ความสงบราบรื่น** ลูกจ้างประสงค์ที่จะทำงานในสถานที่ทำงานที่มีความสงบราบรื่น ปราศจากข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาทระหว่างบุคคลหรือระหว่างฝ่ายนายจ้างกับลูกจ้าง

18. **บรรยากาศในการทำงานที่ดี** ลูกจ้างย่อมไม่สามารถทำงานด้วยความสุขใจได้ ถ้าบรรยากาศในการทำงานเต็มไปด้วยความหวาดระแวง การจ้องจับผิด การแก่งแย่งชิงดี การเอาใจเอาเปรียบฯ ลูกจ้างจึงปรารถนาทำงานในบรรยากาศที่อบอุ่น เต็มไปด้วยความรัก มีไมตรี และเอื้ออาทรต่อกัน

19. **ความเป็นประชาธิปไตย** ลูกจ้างอยากให้ในสถานประกอบการมีความเป็นประชาธิปไตยในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น เพื่อสอดคล้องกับความเป็นประชาธิปไตย

20. **การเป็นเจ้าของกิจการหรือมีส่วนในการเป็นเจ้าของ** ลูกจ้างส่วนใหญ่ย่อมใฝ่ฝันที่จะมีส่วนเป็นเจ้าของกิจการ และเป็นเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่เพื่อจะได้เข้าไปบริหารกิจการนั้นเองหรือกิจการอื่น ๆ

2.2 ประเภทของงานหัตถกรรม

หัตถกรรม (crafts) หมายถึง เครื่องมือเครื่องใช้ที่สร้างขึ้นด้วยมือเป็นหลัก ใช้เป็นสิ่งของสนองความเชื่อถือทางด้านประเพณี ศาสนา เช่น เป็นเครื่องบูชา ใช้เพื่อความสวยงามสนองความสุขทางจิตใจและเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ เช่น การปั้น การแกะสลัก การจักสาน ซึ่งเกิดจากฝีมือช่างเพียงคนเดียวหรือมากกว่าหนึ่งคน โดยนำวัตถุดิบที่มีอยู่ตามธรรมชาติมาประดิษฐ์เป็นเครื่องมือเครื่องใช้เพื่อประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวัน งานหัตถกรรมจะมีการพัฒนารูปแบบไปตามการพัฒนาฝีมือของช่าง ที่สั่งสมประสบการณ์ และสืบทอดความรู้ ความชำนาญ จากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาและทักษะ ส่งผลให้งานหัตถกรรมมีความงามและมีคุณค่าทางศิลปะ งานหัตถกรรมจึงกลายเป็นงานศิลปหัตถกรรม ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันจนไม่อาจแยกออกจากกันได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลิตภัณฑ์จักสาน

เครื่องจักสานคือภาชนะ เครื่องมือ เครื่องใช้ที่สร้างขึ้นจากวิธีการ จัก สาน ถัก ทอจากวัสดุที่มีอยู่ตามท้องถิ่นทั่วไป เช่น หวาย ไม้ไผ่ ใบบลาน กก ฟาง ก้าน และใบมะพร้าว เป็นต้น เครื่องจักสานเป็นหัตถกรรมที่สันนิษฐานว่าเก่าแก่ที่สุดของมนุษย์ เพราะทำขึ้นจากวัสดุที่หาง่าย หลักฐานที่ขุดพบจากเครื่องมือ เครื่องใช้ของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์พอจะยืนยันได้ว่า มนุษย์รู้จักทำเครื่องจักสานมานานและเก่าแก่กว่าหัตถกรรมอื่น ๆ

ผลิตภัณฑ์จากไม้

งานไม้ฝีมือคนไทยมีความโดดเด่นในด้านการแกะสลัก ด้วยฝีมือที่ละเอียดอ่อน และความงดงามของลวดลายเนื้อไม้ประเภทต่างๆ ทั้งไม้เนื้ออ่อน ไม้เนื้อแข็ง รวมไปถึงไม้ไผ่ และวัสดุประเภทที่มีความแข็งเหมือนไม้ เช่น กระลามะพร้าว

ผลิตภัณฑ์จากไม้

งานไม้ฝีมือคนไทยมีความโดดเด่นในด้านการแกะสลัก ด้วยฝีมือที่ละเอียดอ่อน และความงดงามของลวดลายเนื้อไม้ประเภทต่างๆ ทั้งไม้เนื้ออ่อน ไม้เนื้อแข็ง รวมไปถึงไม้ไผ่ และวัสดุประเภทที่มีความแข็งเหมือนไม้ เช่น กระลามะพร้าว

ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

ผ้าและงานทอผ้า นับเป็นผลงานของความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของผู้คนในโลกนี้ จากหลักฐานทาง โบราณคดีที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน พบว่าดินแดนซึ่งเป็นราชอาณาจักรไทยอยู่นี้ มีการทอผ้าขึ้นใช้มาแล้วไม่ต่ำกว่า 2500 ปี

ผลิตภัณฑ์โลหะ

เป็นงานหัตถกรรมประเภทที่ใช้โลหะเป็นวัตถุดิบ ไม่ว่าจะเป็น ทอง เงิน สำริด ซึ่งมีทั้งเครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องประดับตกแต่ง

ผลิตภัณฑ์กระดาษสา

ใช้วัตถุดิบในการผลิตภายในประเทศ และต่างประเทศ วัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิต คือ ปอสา ใช้ทำกระดาษสา จะพบมากในภาคเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แพร่ น่าน ลำปาง สุโขทัย

เครื่องปั้นดินเผา

ไทยเป็นแหล่งของงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน โดยงานทำเครื่องปั้นดินเผานี้มีอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศ แหล่งใหญ่อยู่ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง ผลงานเครื่องปั้นดินเผาที่ได้จะมีสีสันลวดลายต่างไปตามลักษณะของดิน และฝีมือของช่างในแต่ละท้องถิ่น

ผลิตภัณฑ์งานประดิษฐ์

หัตถกรรมประเภทงานประดิษฐ์เป็นงานที่อาศัยความชำนาญในเชิงช่างหัตถกรรมและความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ มีทั้งงานประดิษฐ์เพื่อการตกแต่ง และเพื่อการใช้สอยในครัวเรือน เช่น ดอกไม้ประดิษฐ์ ต้นไม้ประดิษฐ์ กรอบรูป

การตลาดและการส่งออกศิลปหัตถกรรม

คำว่า หัตถ แปลว่า มือ กรรม แปลว่า การกระทำ

หัตถกรรม อานว่า หัด-ละ-กำ

แปลว่า การกระทำหรืองานที่ทำด้วยมือ

ศิลปหัตถกรรม แปลว่า งานที่ทำด้วยมือ มีความสวยงาม ประณีต และแฝงไว้ด้วยความคิดเฉพาะตัว

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม แปลว่า ชิ้นงานที่จัดทำขึ้นด้วยฝีมือหรือเครื่องมือที่ถืออยู่ในมือ หรือด้วยเครื่องจักรที่ใช้มือหรือเท้าเป็นตัวควบคุมให้เดินหรือหยุด

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เป็นผลงานที่คนในหมู่บ้านสร้างขึ้นมาเพื่อประโยชน์ในการใช้สอย ตกแต่ง หรือประดับให้เกิดความสวยงาม มีความสำคัญต่อชีวิตและสังคมของชุมชนไทย เพราะผลงานแต่ละชิ้นในภาคต่างๆ ของประเทศ บอกให้เราทราบถึงชีวิต ความเป็นอยู่ ความคิด ความฝัน หรือความใส่ใจของคนในหมู่บ้านนั้นๆ เป็นลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งผู้พบเห็นอาจบอกได้ทันทีว่า ทำมาจากหมู่บ้านใด ภาคใด ของประเทศ เราเรียกลักษณะเฉพาะตัวรวมกันว่า “เอกลักษณ์” ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจะสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ฐานะความเป็นอยู่ของคน ระดับความเจริญรุ่งเรืองของยุคสมัยนั้นๆ รวมทั้งความคิด และแนวในการดำรงชีวิตของผู้คนในแต่ละยุค แต่ละสมัย

ประเทศไทยมีการผลิตงานศิลปหัตถกรรมมาเป็นเวลาช้านานตั้งแต่สมัยที่ยังไม่มีการบันทึกเรื่องราวด้วยตัวหนังสือ มีหลักฐานที่ได้จากการค้นพบ เช่น เครื่องปั้นดินเผา ที่บริเวณถ้ำผี จังหวัดขอนแก่น ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องปั้นดินเผาที่เก่าแก่ที่สุด คือมีอายุประมาณ 10,000 ปี เป็นต้น แสดงให้เห็นว่า ณ ที่นั้นมีคนอยู่มาแล้วไม่ต่ำกว่าหนึ่งหมื่นปี

ผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมที่ผลิตในประเทศไทย มีอยู่มากมายหลายชนิดด้วยกัน เราทุกคนคงเคยเห็นหรือคุ้นเคยกับสิ่งของเหล่านี้มาแล้วจนไม่รู้สึกระส่ำระสาย กลายเป็นความเคยชิน เพราะพบเห็นอยู่เสมอๆ ในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะไปตลาด หรือเดินทางออกจากบ้านไปทำธุระใกล้หรือไกล เรามักจะเห็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมวางหรือแขวนอยู่ทุกหนทุกแห่ง เช่น กระจาดใส่ขนมขายซึ่งสานด้วยไม้ไผ่ดอกไม้ประดิษฐ์ซึ่งทำจากผ้า กระดาษ หรือเศษวัสดุต่างๆ พัดที่สานจากไม้ไผ่หรือใบลาน พวงกุญแจ หรือพวงระย้ารูปต่างๆ ทำจากวัสดุพื้นบ้านซึ่งหาได้ง่ายๆ เช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แถบชายทะเลก็จะมีเปลือกหอยหรือเศษปะการัง ทางภาคเหนือก็จะมีไม้สำหรับแกะสลัก หรือทางภาคกลางก็จะมีพืชอย่างอื่นที่นำมาประดิษฐ์เป็นของใช้ได้ เช่น หญ้า ไม้ไผ่ ผักตบชวา

ความมุ่งหมายในการผลิตชิ้นงานหัตถกรรมในระยะแรกก็เพียงเพื่อใช้สอยในชีวิตประจำวัน สำหรับใช้ภายในครอบครัว ต่อมามีการผลิตเพิ่มขึ้นเพื่อแจกจ่ายในหมู่บ้านมิตรและขายไปข้างพอเป็นค่าเหนื่อย แต่ก็ขายเฉพาะในกลุ่มเล็กๆ เท่านั้น ต่อมามีการพัฒนากรรมวิธีการผลิตและดัดแปลงรูปแบบให้แปลกแตกต่างกันออกไป เพื่อนำไปซื้อขายแลกเปลี่ยนกับปัจจัยอื่นที่สำคัญต่อการดำรงชีพภายในท้องถิ่น หรือต่างท้องถิ่น เมื่อได้รับความนิยมนมากขึ้น ก็สามารถส่งออกไปขายยังตลาดต่างประเทศ ทำให้เกิดรายได้เข้าประเทศเป็นมูลค่าสูง กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของส่วนรวม และความเป็นอยู่ของประชาชน

ประเภทของงานหัตถกรรม

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม คือ ชิ้นงานที่จัดทำขึ้นด้วยฝีมือหรือเครื่องมือที่ถืออยู่ในมือ หรือด้วยเครื่องจักรที่ทำให้เดินด้วยมือหรือเท้าเป็นหลัก

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เป็นผลิตภัณฑ์พื้นบ้านที่มีความสำคัญต่อชีวิตและสังคมของชุมชนไทยเรา ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ฐานะความเป็นอยู่ และระดับของความเจริญรุ่งเรืองของสังคมได้อย่างดี

ประเทศไทยมีการผลิตงานศิลปหัตถกรรมมาเป็นเวลาช้านานนับตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ดังจะเห็นได้จากหลักฐานการค้นพบเครื่องปั้นดินเผาที่บริเวณถ้ำผี จังหวัดขอนแก่น ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องปั้นดินเผาที่เก่าแก่ที่สุด คือ มีอายุประมาณ 10,000 ปี เป็นต้น ผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมที่ผลิตในประเทศไทยมีอยู่มากมายหลายชนิดด้วยกัน ทุกคนจะต้องเคยเห็นผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมกันมาแล้ว เพราะในชีวิตประจำวันไม่ว่าเวลาเราไปตลาด หรือเดินทางออกจากบ้าน ไปธุระใกล้หรือไกล เรามักจะพบเห็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเสมอ ตัวอย่างง่ายๆ เช่น กระจาดใส่ขมนที่สานด้วยไม้ไผ่ ดอกไม้ประดิษฐ์ที่ทำจากผ้าหรือกระดาษต่างๆ พัดที่สานจากไม้ไผ่หรือใบลาน ของที่ระลึก เช่น พวงกุญแจหรือพวงระย้ารูปต่างๆ ที่ประดิษฐ์จากเปลือกหอย เป็นต้น

การผลิตชิ้นงานหัตถกรรมในระยะแรกนี้เพื่อใช้สอยในชีวิตประจำวันภายในครอบครัว ต่อมามีการผลิตเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีการพัฒนาเกี่ยวกับกรรมวิธีการผลิตและรูปแบบให้สวยงามและมีคุณภาพดี สามารถนำไปซื้อขายแลกเปลี่ยนกับปัจจัยอื่นที่สำคัญต่อการดำรงชีพภายในท้องถิ่นหรือต่างท้องถิ่นภายในประเทศ นอกจากนี้ยังสามารถส่งออกไปขายยังตลาดต่างประเทศ ทำรายได้ให้แก่ประเทศเป็นมูลค่าสูง นับเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความสำคัญยิ่งต่อเศรษฐกิจความเป็นอยู่ของประชาชนชาวไทย ผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมไทยที่สามารถส่งออกไปขายยังตลาดต่างประเทศมีอยู่หลายชนิดด้วยกัน เช่น เครื่องประดับอัญมณี ดอกไม้ประดิษฐ์ เครื่องทองลงหิน เครื่องใช้ในครัวเรือนทำด้วยไม้ เครื่องปั้นดินเผา ตุ๊กตาชนิดต่างๆ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมในประเทศไทย

ในประเทศไทยการผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ด้วยฝีมือซึ่งเป็นงานหัตถกรรม มีอยู่มากมายหลายชนิดทำด้วยวัสดุและวัตถุดิบที่สามารถหาได้ในท้องถิ่นนั้นๆ นอกจากจะมุ่งเพื่อประโยชน์ใช้สอยเป็นหลักแล้ว ยังสอดใส่ศิลปะในการประดิษฐ์ลงไปเป็นสิ่งประดิษฐ์ให้ดูสวยงาม ทำให้ชิ้นงานต่างๆ คุณีคุณค่าและความงามอย่างโดดเด่นทางศิลปวัฒนธรรมของชนชาวไทยตลอดมาไม่แพ้ชนชาติอื่นๆ

หัตถกรรมของไทยแต่ละชนิดจะมีรูปแบบแหล่งผลิต และประวัติความเป็นมาที่แตกต่างกันไป (หัตถกรรม. 2554 : online)

1. เครื่องจักสาน การผลิตเครื่องจักสานในประเทศไทย มีมาแต่โบราณนับตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เห็นได้จากหลักฐานด้านโบราณคดี คือ การขุดค้นพบเครื่องปั้นดินเผาสมัยหินใหม่ ที่มีลักษณะรูปทรงคล้ายคลึงกับเครื่องจักสาน ทำขึ้นด้วยวิธียาคินเหนียวภายในภาชนะเครื่องจักสาน ให้หนาพอแล้วนำไปเผา เมื่อเผาเสร็จแล้วภาชนะเครื่องจักสานจะถูกไฟไหม้หมดไป เหลือแต่ลวดลายจักสานปรากฏอยู่บนภาชนะเครื่องปั้นดินเผานั้น นอกจากนี้ยังมีตำนานเกี่ยวกับบุญญาธิการของพระร่วงเจ้าแห่งอาณาจักรสุโขทัย ซึ่งเล่าต่อกันมาว่า สมัยหนึ่งอาณาจักรนี้ตกเป็นเมืองขึ้นของขอมและจะต้องส่งส่วยน้ำศักดิ์สิทธิ์ไปถวาย พระร่วงฯ ได้ให้สานกระออมครุหรือครุเพื่อบรรจุน้ำส่งไปถวาย โดยน้ำมิได้รั่วไหลแม้แต่น้อย ตัวอย่างนี้ชี้ให้เห็นได้ว่าเครื่องจักสานอยู่กับชีวิตคนไทยมาเป็นเวลาช้านาน

เครื่องจักสานในประเทศไทยมีอยู่มากมายหลายชนิดแต่ก็สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. เครื่องจักสานสำหรับใช้สอยในชีวิตประจำวัน คือ

- 1.1 ภาชนะต่างๆ เช่น กระบุง ตะกร้า กระจาด ตะแกรง กระเช้า กระติบข้าว เชง กระช และกระเป่า เป็นต้น
- 1.2 เครื่องสำหรับดักจับสัตว์น้ำ เช่น ลอย ไซ ข้อง อีจู้ ลุ่ม เป็นต้น
- 1.3 เครื่องสำหรับปูลาด ได้แก่ เสื่อชนิดต่างๆ เป็นต้น
- 1.4 เครื่องที่เป็นเครื่องสวมศีรษะ เช่น งอบ หมวก เป็นต้น
- 1.5 เครื่องที่เป็นสิ่งประดับตกแต่ง เช่น ฝาตะเพียนสานด้วยใบลาน ตัวสัตว์ต่างๆ ที่สานจากไม้ไผ่และวัสดุอื่นๆ เป็นต้น

2. เครื่องจักสานที่เป็นส่วนประกอบของอาคารบ้านเรือน เช่น ฝาเรือนที่สานด้วยไม้ไผ่ได้แก่ เสื่อลำแพน ฝาไม้ขัดแตะ เป็นต้น

ลักษณะรูปแบบของเครื่องจักสานในภาคต่างๆ

รูปแบบของเครื่องจักสานที่ผลิตในแต่ละภาคหรือท้องถิ่นต่างๆ จะมีรูปแบบลักษณะเด่นที่ไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ความนิยม วัสดุที่หาได้ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้หรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อฝ่ายบริการลูกค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่ละท้องถิ่น และจุดประสงค์ในการใช้สอย เป็นตัวกำหนด ซึ่งจะขอยกตัวอย่างให้เห็นลักษณะรูปแบบเครื่อง จักสานในแต่ละภาคดังนี้

ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เครื่องจักสานที่ผลิตในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ มีผลิตภัณฑ์ ก่องข้าว กระจิบข้าว และโตก เป็นต้น ทั้งนี้เพราะมีวัฒนธรรมการบริโภคข้าวเหนียวเหมือนกัน แต่เครื่องจักสานที่มีลักษณะเด่นเป็นเอกลักษณ์ของภาคเหนือ คือ เครื่องจักสานที่สานอย่างละเอียดจนแทบไม่มีช่องว่างเลย แล้วเคลือบด้วยน้ำยาขี้ผึ้ง และมีการวาดลวดลายสวยงามลงบนเครื่องจักสานนั้นๆ ซึ่งเรียกว่า “เครื่องเงิน” เครื่องเงินที่นิยมทำกันมากคือ ภาชนะ ก่องต่างๆ เช่น ก่องเก็บเมล็ดพันธุ์พืชต่างๆ มีฝาครอบและหูหิ้วสำหรับแขวน หีบหรือ ก่องสำหรับเก็บเสื้อผ้า เป็นต้น เครื่องจักสานชนิดนี้ตามแบบเดิมหาอยู่ได้ยาก เพราะปัจจุบันไม่เป็นที่นิยมกันแล้ว

เครื่องจักสานที่มีลักษณะเด่นของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ กระจับปายชนิด ซึ่งมีการประยุกต์จากลายผ้าพื้นเมือง ขณะนี้การผลิตมีอยู่น้อยมากเพราะไม่ค่อยนิยมกัน

ภาคกลางและภาคตะวันออก

เครื่องจักสานที่ผลิตในภาคกลางและภาคตะวันออกส่วนใหญ่ ได้แก่ เครื่องใช้ใน ชีวิตประจำวันและอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ เช่น กระจับปาย ตะกร้า กอบ และเสื่อ เป็นต้น ลักษณะเด่นของเครื่องจักสานจากไม้ไผ่ในภาคกลาง อยู่ที่สีสนของเนื้อไม้ไผ่ซึ่งมีสีเหลืองสุกโดยธรรมชาติและหากมีการลงเคลือบและลวดลาย ก็จะมีสีน้ำตาลไหม้สวยงามแตกต่างจากเครื่องจักสานของภาคอื่น

ภาคใต้

เครื่องจักสานของภาคใต้เป็นเครื่องจักสานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่เหมือนภาคอื่น เพราะวัสดุที่ใช้ในการผลิตนอกจากไม้ไผ่แล้ว ยังมีพืชอื่นๆ เช่น เถาย่านลิเภา เครื่องจักสานที่ผลิตจากย่านลิเภา ได้แก่ กระจับปาย ที่ใส่ปากกา ดินสอ และก่องต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังนำต้นกระจับปาย และใบลำเจียกหรือป่านมาใช้สานเสื่ออีกด้วย

2. เครื่องปั้นดินเผา การผลิตเครื่องปั้นดินเผาของไทยมีการผลิตกันมานาน จากประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัยทุกคนคงเคยได้ยินถึงการผลิต “เครื่องสังคโลกหรือถ้วยชามสังคโลก” ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผาทั้งชนิดเคลือบและไม่เคลือบ มีรูปทรงลวดลายสีอันสวยงาม มีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม และได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

เครื่องปั้นดินเผาที่ผลิตในประเทศไทยมีอยู่หลายชนิดด้วยกัน ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ 5 ประเภทตามลักษณะของเนื้อดิน ดังนี้

ก. เทร์ราคอตตา (TERRA COTTA) เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีเนื้อดินหยาบสีออกแดง

น้ำตาล มีทั้งชนิดเคลือบและไม่เคลือบ เช่น กระจับปายดินเผา แจกันดิน โอ่งมังกร เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. เอิร์ทเทนแวร์ (EARTHENWARE) เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีเนื้อดินแน่น ทึบแสง เคลือบมัน ส่วนใหญ่ผลิตเป็นเครื่องถ้วยชาม

ค. สโตนแวร์ (STONEWARE) เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีเนื้อแข็งทึบแสง มีเนื้อดินผสมมาก ผลิตภัณฑ์ประเภทนี้ ได้แก่ เครื่องใช้และเครื่องประดับบ้าน

ง. พอร์ซเลน (PORCELAIN) เป็นผลิตภัณฑ์ชั้นดีมีเนื้อแกร่ง โปร่งแสง เคลือบเป็นมัน เคาะคูมีเสียงกังวาน ไม่ดูดน้ำ ผลิตเป็นของใช้ประจำวัน งานแพทย์ วิทยาศาสตร์และเครื่องประดับชนิดต่างๆ

จ. โบนไชนา (BONE CHINA) เป็นเครื่องปั้นดินเผาชนิดที่ดีที่สุด ราคาแพงที่สุด มีความขาวและวาวมาก เนื้อบางเบาแข็งแรง มีการใช้เถ้าจากกระดูกสัตว์ผสม เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีความเบาและเงางาม ผลิตเป็นเครื่องใช้ และเครื่องประดับชนิดต่างๆ

นอกจากจะแบ่งตามลักษณะเนื้อดินแล้วยังมีการแบ่งตามลักษณะการใช้งานอีกด้วยคือ

ก. เครื่องใช้สำหรับการก่อสร้าง เช่น กระเบื้องปูพื้น บุษ้าง และสุขภัณฑ์

ข. เครื่องใช้สำหรับใช้ในครัวเรือน เช่น ถ้วย จาน ชาม ต่างๆ

ค. เครื่องใช้สำหรับใช้ประดับตกแต่ง และของชำร่วย ของที่ระลึกต่างๆ เช่น แจกัน ตุ๊กตา รูปคน รูปสัตว์ต่างๆ เป็นต้น

ง. เครื่องปั้นดินเผาสำหรับใช้ในอุตสาหกรรมอื่น เช่น อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนประกอบเครื่องจักรกลหรือเครื่องไฟฟ้า เป็นต้น

การผลิตเครื่องปั้นดินเผาในประเทศไทย ปัจจุบันได้พัฒนาจากการผลิตเพื่อใช้ภายในประเทศและทดแทนการนำเข้า มาเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อการส่งออก โดยรัฐบาลมีนโยบายให้การส่งเสริมการลงทุน โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กระทรวงอุตสาหกรรม และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้มีการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่จากต่างประเทศเข้ามาช่วย ด้วยการเชิญชวนนักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาร่วมลงทุนกับผู้ผลิตของไทย เป็นต้น

3. เครื่องทองลงหิน (BRONZE WARE) หรือมีชื่อเรียกอีกอย่างในสมัยโบราณว่า “เครื่องม้าล่อ” (จากเอกสารเก่าในประวัติศาสตร์จะพบคำว่า “ม้าพ่อ” และระบุว่า ช่างทำเครื่องทองลงหิน สมัยรัชกาลที่ 4 แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ ชื่อทองม้าพ่อ (โล่โทะแดก) จากประเทศจีน ประมาณปีโลกริมละ 25 บาท มาหล่อใหม่ทำเป็นขันน้ำพานรอง ช้องกระเต ระบายแก้ว ตลอดจนได้หล่อเป็นพระพุทธรูปและล้ากลิ้งปั้นใหญ่ ต่อมานิยมทำเป็นขันลงหินกันมาก จนกระทั่งนายเกลียว บุณนาค ที่กรมวิทยาศาสตร์ กระทรวงอุตสาหกรรม แยกธาตุดูทราบว่ามีแร่ธาตุที่ผสมอยู่มีทองแดง ดีบุก จึงได้เริ่มผสมขึ้นใช้เองในประเทศไทย ไม่ต้องซื้อจากต่างประเทศเหมือนแต่ก่อน ทำให้อุตสาหกรรมนี้เจริญขึ้นมาก) เครื่องทองลงหินมีต้นกำเนิดมาจากประเทศจีน

และนำเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่สมัยอยุธยา โดยการนำเอาโลหะ 2 ชนิด คือ ดีบุก และเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทองแดง ผสมกัน แล้วหล่อหลอมทำเป็นเครื่องใช้ต่างๆ เช่น ขันลงหิน หัพพิลงหิน มีดลงหิน เป็นต้น มีการประดิษฐ์ลวดลายต่างๆ ลงไปให้ดูสวยงาม ฝีมือประณีตมีคุณภาพดีเป็นที่รู้จักและนิยมกันอย่างแพร่หลายในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น แต่ต่อมาความนิยมลดลงไปมาก เนื่องจากดูแลรักษายากเพราะจะต้องคอยขัดอยู่เสมอ มิฉะนั้นจะหมอง ประกอบกับมีผลิตภัณฑ์ชนิดอื่นที่สวยงามและง่ายต่อการดูแลรักษา รวมทั้งมีราคาถูกกว่าอีกด้วย จึงทำให้ความนิยมใช้เครื่องทองลงหินน้อยลง

ในราว พ.ศ.2490 ผู้ผลิตเครื่องทองลงหินบางคนได้พยายามพัฒนาเครื่องทองลงหินด้วยการประดิษฐ์และพัฒนาลวดลายไทยใหม่ๆ ลงบนเครื่องทองลงหิน รวมทั้งใช้เขาสัตว์และไม้มาประกอบเป็นด้ามมีด ช้อน และทัพพี ให้ดูแปลกใหม่ แต่ตลาดรับซื้อก็ยังอยู่ในวงแคบ ต่อมาเมื่อประมาณ พ.ศ.2507 มีชาวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวพักผ่อนในประเทศไทยมากขึ้น ในช่วงเวลานี้เองมีผู้ผลิตเครื่องทองลงหินผู้มีความคิดกว้างไกล ได้คิดประดิษฐ์เครื่องทองลงหินให้มีลักษณะเป็นของที่ระลึก เช่น พวงกุญแจ ที่เปิดขวด และอื่นๆ ที่เหมาะสำหรับนำไปเป็นของฝากหรือของขวัญ จนกระทั่งเป็นที่นิยมแพร่หลายมากขึ้น จึงได้มีการพัฒนารูปแบบให้สอดคล้องกับรสนิยมของชาวต่างประเทศ จนสามารถส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศได้เป็นมูลค่านับร้อยล้านบาทต่อปี แต่สินค้าประเภทนี้ก็ไม่เจริญเติบโตมากนัก เพราะขึ้นอยู่กับความนิยมของผู้ซื้อในต่างประเทศซึ่งมักจะไม่นิยมเสมอ แต่จนถึงปัจจุบันก็ยังสามารถขายไปยังตลาดต่างประเทศได้บ้าง

การผลิตสินค้าศิลปหัตถกรรมในปัจจุบัน

การผลิตสินค้าศิลปหัตถกรรมในปัจจุบันได้มีวิวัฒนาการจากการผลิตในรูปอุตสาหกรรมครัวเรือน ซึ่งดำเนินการโดยสมาชิกภายในครอบครัวหรือมีคนงานเพียง 5-10 คน ผลิตเพื่อขายกันเฉพาะตลาดภายในประเทศเท่านั้น แต่ขณะนี้สินค้าศิลปหัตถกรรมของไทยเราหลายชนิดเป็นที่รู้จักแพร่หลายในนานาประเทศ สามารถส่งออกไปขายยังตลาดต่างประเทศ และมีปริมาณการสั่งซื้ออย่างต่อเนื่อง จึงมีผู้ลงทุนทำการผลิตในรูปอุตสาหกรรมโรงงานที่มีคนงานตั้งแต่ 20 คน ไปจนถึง 300 คน หรือมากกว่านี้ มีการจัดการอย่างเป็นระบบทั้งในด้านการผลิตและการตลาด เราจึงเรียกอุตสาหกรรมประเภทนี้ว่า หัตถอุตสาหกรรม เพราะการผลิตสินค้าประเภทนี้ยังคงใช้แรงงานฝีมืออยู่เป็นจำนวนมากในแต่ละขั้นตอนของการผลิต

แม้ว่าจะมีผู้ลงทุนผลิตในรูปโรงงานอุตสาหกรรมกันมาก แต่ผู้ผลิตเหล่านี้บางรายรวมทั้งผู้ค้าที่ไม่มีโรงงานเป็นของตนเอง ต้องอาศัยผู้ผลิตรายย่อยให้ทำการผลิตให้ จึงทำให้ผู้ผลิตเหล่านี้มีงานทำอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาผลิตภัณฑ์

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการขายสินค้าผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เพราะผู้ซื้อมักจะไม่ชอบความจำเจ การพัฒนาคุณภาพสินค้าหัตถกรรมแต่ละชนิด ย่อมจะมีความเอกลัษณ์เป็นเอกลักษณ์ที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะตัวสินค้า เช่น สินค้าที่มีประโยชน์ทางการใช้สอย นอกจากจะต้องมีรูปแบบใหม่สวยงามแล้วจะต้องมีความคงทนด้วย ส่วนสินค้าที่เป็นของที่ระลึกก็จะต้องเน้นวัสดุใช้สอยในท้องถิ่นนั้นๆ ให้เห็นถึงเอกลักษณ์เฉพาะตัว และสิ่งที่ขาดไม่ได้คือความประณีตพิถีพิถันในการผลิต ส่วนสินค้าประเภทที่ใช้ในด้านการตกแต่งและเครื่องประดับชนิดต่างๆ จะต้องเน้นทั้งในด้านความงดงามของศิลปะและรูปแบบ ซึ่งจะต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสมัยนิยม นอกจากการพัฒนาารูปแบบให้มีความแปลกใหม่แล้ว สิ่งที่ต้องทำอย่างอื่นก็คือ การนำเอาเทคนิคการผลิตสมัยใหม่รวมทั้งเครื่องมือสมัยใหม่เข้ามาช่วย เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพดีและต้นทุนการผลิตที่ไม่สูงจนเกินไป (หัตถกรรม. 2554 : online)

2.3 เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

เขตลาดกระบัง เป็นเขตการปกครองที่มีพื้นที่มากที่สุดในอันดับที่ 2 ของกรุงเทพมหานคร (รองจากเขตหนองจอก) อยู่ในกลุ่มเขตกรุงเทพตะวันออก สภาพโดยทั่วไปเป็นท้องทุ่ง มีแหล่งชุมชนหนาแน่นทางทิศใต้และมีเขตนิกมอุตสาหกรรมทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของพื้นที่

เดิมเขตลาดกระบังเป็นพื้นที่การปกครองของเมืองมีนบุรีซึ่งเป็นเมือง (จังหวัด) หนึ่งในมณฑลกรุงเทพ มีชื่อเรียกว่า อำเภอแสนแสบ ต่อมาในปี พ.ศ. 2470 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น อำเภอลาดกระบัง เพื่อให้ตรงกับชื่อตำบลที่ตั้งที่ว่าอำเภอ และในปี พ.ศ. 2472 จังหวัดมีนบุรีถูกยุบมารวมกับจังหวัดพระนคร อำเภอลาดกระบังจึงย้ายมาขึ้นกับจังหวัดพระนครด้วย

ในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2481 กระทรวงมหาดไทยได้ยุบอำเภอลาดกระบังลงเป็น กิ่งอำเภอลาดกระบัง ขึ้นกับอำเภอมีนบุรี เนื่องจากในขณะนั้นมีปริมาณงานไม่มากนักและมีจำนวนประชากรน้อย จนกระทั่งในวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2500 จึงได้รับการยกฐานะขึ้นเป็น อำเภอลาดกระบัง อีกครั้ง โดยได้โอนตำบลแสนแสบไปขึ้นกับอำเภอมีนบุรี และแบ่งพื้นที่บางส่วนของตำบลทับยาว มาจัดตั้งเป็นตำบลชุมทองในปี พ.ศ. 2504

ต่อมามีประกาศคณะปฏิวัติรวมจังหวัดพระนครกับจังหวัดธนบุรีเข้าด้วยกันเป็นนครหลวงกรุงเทพธนบุรีและเปลี่ยนรูปแบบเป็นกรุงเทพมหานครในปี พ.ศ. 2515 อำเภอลาดกระบังจึงเปลี่ยนแปลงฐานะเป็น เขตลาดกระบัง ตั้งแต่นั้น

เขตลาดกระบังแบ่งหน่วยการปกครองย่อยออกเป็น ๖ แขวง (district) ได้แก่ (ลาดกระบัง. 2554 : online)

1. ลาดกระบัง (Lat Krabang)
2. คลองสองต้นนุ่น (Khlong Song Ton Nun)
3. คลองสามพระวศ (Khlong Sam Prawet)
4. ลำปลาทิว (Lam Pla Thio)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ทับยาว (Thap Yao)

6. ขุมทอง (Khum Thong)

2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุธาสินี เภาวิพัฒนากุล (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้และพฤติกรรมของวิศวกรในการปรับปรุงงานเพื่อลดความสูญเปล่าในกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ทัศนศึกษา บริษัท ฟาบริเนท จำกัด โดยศึกษากับวิศวกรที่ปฏิบัติงานในบริษัท ฟาบริเนท จำกัด จำนวน 218 คน พบว่า วิศวกรส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงงานอยู่ในระดับสูง และมีระดับพฤติกรรมในการปรับปรุงงานอยู่ในระดับค่อนข้างสูง การรับรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงงานเพื่อลดความสูญเปล่าในกระบวนการผลิต พบว่า วิศวกรที่มีเพศ อายุและประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงงานเพื่อลดความสูญเปล่าในกระบวนการผลิตไม่แตกต่างกัน

ไวพจน์ บุญเจริญ (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้และพฤติกรรมของผู้บริหารการผลิตในการปรับปรุงงานเพื่อลดความสูญเปล่าในกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ในประเทศไทย จากการศึกษาต่อกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร จำนวน 252 คน พบว่า เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงานในส่วนงานผลิตที่ต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงงานเพื่อลดความสูญเปล่าในกระบวนการผลิตไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษา จำนวนครั้งในการเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความสูญเปล่าในการผลิต ขนาดของธุรกิจ และลักษณะการบริหารของธุรกิจที่ต่างกัน จะมีการรับรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงงานเพื่อลดความสูญเปล่าในกระบวนการผลิตแตกต่างกัน

วรนารถ แสงมณี (2549 : 1-3) กล่าวว่า กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานบริหาร ในส่วนของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า สามารถสร้างสรรค์ประโยชน์อย่างมหาศาลและมีประสิทธิภาพภายใต้สถานการณ์สิ่งแวดล้อมทางธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คือ การวิเคราะห์งาน (Job Analysis) การออกแบบงาน (Job Design) เพื่อให้ทราบถึงเนื้อหาในรายละเอียดหรือส่วนประกอบของงานที่องค์การมีอยู่และสมาชิกองค์การกำลังปฏิบัติการอยู่ การธำรงรักษาพนักงาน (Maintenance) เพื่อให้พนักงานเกิดความพอใจในงานที่ทำอยู่ รวมทั้งการให้ความสำคัญและให้การดูแลทางด้านสุขภาพ (Health) ความปลอดภัย (Safety) และการแรงงานสัมพันธ์ (Labor Relation)

วิโรจน์ สารัตนะ (2545 : 3 – 5) ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์การ โดยอาศัยหน้าที่หลักทางการบริหารอย่างน้อย 4 ประการ คือการวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระบวนการดังกล่าวมีผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบที่จะให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การวางแผน (Planning) เป็นหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งนักวิชาการทั้งหลายกำหนดขึ้นจะเริ่มต้นด้วยหน้าที่ทางการวางแผนเป็นอันดับแรก จึงแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการวางแผนเป็นอย่างดี โดยที่องค์ประกอบของกระบวนการวางแผนองค์การหนึ่งๆ ประกอบด้วย ภารกิจ จุดหมาย และแผน โดยภารกิจเป็นข้อประกาศอย่างกว้างๆ เกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย หรือเหตุผลพื้นฐานในการดำรงอยู่ขององค์การ และขอบข่ายงานเฉพาะขององค์การหรือที่ทำให้องค์การแตกต่างจากองค์การอื่น สำหรับจุดหมายเป็นเป้าหมายแห่งอนาคต หรือผลลัพธ์สุดท้ายที่องค์การต้องการให้บรรลุผล ขณะเดียวกันแผนงานหมายถึงวิถีทางที่จะก่อให้เกิดการกระทำเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับองค์การ

ประชา วิสุทธิวัฒน์ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การบริหารพัสดुकงคลัง สำหรับวัตถุประสงค์ศึกษา บริษัท ทรากี้ พีซีบี จำกัด (มหาชน) โดยศึกษาผลของการจัดประเภทของวัตถุดิบแผ่นดินวนหุ้มทองแดง จำนวน 42 รายการแบ่งประเภทวัตถุดิบเป็น ABC และปริมาณการสั่งซื้อแบบประหยัด (Economic Order Quantity) ผลการวิจัย พบว่า เมื่อนำค่าต้นทุนการจัดให้มีวัตถุดิบประเภท A และเปรียบเทียบระหว่างก่อนการปรับปรุงระบบการจัดการพัสดुकงคลังและหลังการจัดการระบบพัสดुकงคลัง ทำให้สามารถประหยัดต้นทุนได้ 175,094.04 บาทต่อปี รวมถึงนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงระบบการจัดการพัสดुकงคลังในอนาคตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โสมนัส ถามล (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการวัดประสิทธิผลของการจัดการบริหารสินค้าคงคลัง โดยใช้ระบบการควบคุมอายุสินค้าในธุรกิจค้าปลีก : กรณีศึกษา บริษัท ซี อาร์ ซี เอ โฮลด์ จำกัด วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดการสินค้าคงคลัง การใช้มาตรฐานของการควบคุมอายุของสินค้า จากการวิจัย พบว่า หลังจากนำเอาระบบการควบคุมอายุสินค้าเข้ามาใช้ในการบริหารสินค้าคงคลัง พบว่า หัวหน้าแผนกมีความคิดเห็นในภาพรวมว่ามีประสิทธิผลอยู่ในระดับสูง โดยเรียงตามลำดับคือ กระบวนการหมุนเวียนสินค้าในสต็อก กระบวนการหมุนเวียนสินค้านำเข้าร้าน ตัวผลิตภัณฑ์ และกระบวนการรับสินค้า

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการ
หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง ซึ่งผู้วิจัยกำหนดรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ

3.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire)
ความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน
เขตลาดกระบัง โดยลักษณะของคำถามจะมีทั้งคำถามแบบปิด ที่กำหนดคำตอบไว้ให้ผู้ตอบ
เลือกตอบ และคำถามแบบเปิด ที่ให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ โดยลักษณะ
ของแบบสอบถามมี 3 ตอนดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะแบบมาตรวัด Likert Scale (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 107-108) จำแนกออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3.2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ข้อความทางวิชาการ วารสาร สื่อสิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดนิยามเป็นขอบเขตเนื้อหาและเป็นโครงสร้างของเครื่องมือ ให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
3. สร้างคำถามในแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน รายละเอียดดังได้กล่าวไว้ข้างต้น

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ

3.3.1.1 ส่งแบบสอบถามไปยังผู้ประกอบการประเภทหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง ด้วยตนเองและทางไปรษณีย์

3.3.1.2 หลังจากได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ในการที่จะนำมาใช้ประโยชน์ได้

3.3.1.3 นำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลไปวิเคราะห์ผล

3.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ

เป็นข้อมูลที่ได้จากการ ค้นคว้า รวบรวม จากงานวิจัย บทความ วารสาร เอกสารการสัมมนา สถิติในรายงานต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นส่วนประกอบในเนื้อหาและนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ตามขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด

3.4.2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์

3.4.2.1 ปังจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ประเภทกิจการ ระยะเวลาดำเนินการ รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน เงินลงทุนเฉลี่ย จำนวนบุคลากร วุฒิการศึกษา ลักษณะของลูกค้าส่วนใหญ่ โดยใช้ ค่าความถี่และร้อยละ พร้อมก็นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3.4.2.2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 75) ใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

การแปลความหมายของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 75) ใช้เกณฑ์ดังนี้

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.000-0.999	หมายถึง	มีการกระจายของข้อมูลไม่แตกต่างกันมาก
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.000 ขึ้นไป	หมายถึง	มีการกระจายของข้อมูลแตกต่างกันมาก

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.5.1 สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis Statistics)

3.5.1.1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

(พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 137-143)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่าง
	n	หมายถึง	จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
	$\sum X$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	X	หมายถึง	คะแนนของแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5.1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ	S	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	\sum	หมายถึง	ผลรวม
	X	หมายถึง	คะแนนของแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง
	\bar{X}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มตัวอย่าง
	n	หมายถึง	จำนวนคนทั้งหมด

3.5.1.3 ค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนของข้อมูลย่อย} \times 100}{\text{จำนวนรวมทั้งหมด}}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา เรื่อง “ความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง” ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม รับประทานได้ทั้งหมด 11 ฉบับ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

- 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ประเภทกิจการ ระยะเวลา ดำเนินการ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เงินลงทุนเฉลี่ย จำนวนบุคลากร วุฒิการศึกษา ลักษณะของลูกค้าส่วนใหญ่
- 4.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง
- 4.3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.1.1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย ประเภทกิจการ ระยะเวลาดำเนินการ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เงินลงทุนเฉลี่ย จำนวนบุคลากร วุฒิการศึกษา ลักษณะของลูกค้าส่วนใหญ่

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. ประเภทกิจการ		
กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์สินเกล้า	1	9.09
นุชต้นไม้ประดิษฐ์	1	9.09
เฟอร์นิเจอร์ไม้เก่า	1	9.09
หัตถกรรมตกแต่งบ้าน (โคมไฟ)	1	9.09
กลุ่มพัฒนาสตรีคุ้มเกล้า	1	9.09
กลุ่มหัตถกรรมของตกแต่งบ้านทดแทนไม้คุ้มเกล้า	1	9.09
กลุ่มสนุกคิดผลิตภัณฑ์	1	9.09
กลุ่มหัตถกรรมอุตสาหกรรมหลังคาเขียว	1	9.09
มณฑาทิพย์ งานไอเดีย	1	9.09

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
กลุ่มช่างปั้นลำพุทรา	1	9.09
กลุ่มแม่บ้านปักหมุกและล้อมอาคารชุด ร่มเกล้า	1	9.09
รวม	11	100.00
2. ระยะเวลาดำเนินการ		
2 ปี	1	9.09
3 ปี	2	18.19
5 ปี	1	9.09
7 ปี	2	18.18
8 ปี	4	36.36
21 ปี	1	9.09
รวม	11	100.00
3. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
5,000 – 10,000 บาท	3	27.27
10,001 – 100,000 บาท	5	45.46
มากกว่า 100,000 บาทขึ้นไป	3	27.27
รวม	11	100.00
4. เงินลงทุนเฉลี่ย		
1,000 – 50,000 บาท	8	72.73
มากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป	3	27.27
รวม	11	100.00
5. จำนวนบุคลากร		
2-10 คน	7	63.64
มากกว่า 10 คนขึ้นไป	4	36.36
รวม	11	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
6. วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ประกอบการ		
ประถมศึกษา	3	27.27
มัธยมต้น / ปวช.	5	45.45
มัธยมปลาย / ปวส.	2	18.18
ปริญญาตรี	1	9.09
รวม	11	100.00
7. ลักษณะของลูกค้าส่วนใหญ่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
บุคคลทั่วไป	8	28.57
บริษัท ห้างร้าน	4	14.29
โรงแรม	4	14.29
รีสอร์ท	4	14.29
ลูกค้าต่างประเทศ (ฝรั่งเศส ปากีสถาน ญี่ปุ่น)	4	14.29
หน่วยงานรัฐบาล / รัฐวิสาหกิจ	2	7.14
อื่น ๆ (นักศึกษา)	2	7.14
รวม	28	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นดังต่อไปนี้ ประเภทกิจการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 11 ราย มีลักษณะของกิจการแตกต่างกัน ทั้ง 11 ราย แบ่งเป็น กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์สีนเกล้า, นุชต้นไม้ประดิษฐ์, เฟอ์นิจเจอร์ไม้เก่า, หัตถกรรมตกแต่งบ้าน (โคมไฟ), กลุ่มพัฒนาสตรีคุ้มเกล้า, กลุ่มหัตถกรรมของตกแต่งบ้านทดแทนไม้คุ้มเกล้า, กลุ่มสนุกคิดผลิตภัณฑ์, กลุ่มหัตถกรรมอุตสาหกรรมหลังคาเขียว, มณฑาทิพย์งานไอลเดีย, กลุ่มช่างปั้นล้าพุทธา, กลุ่มแม่บ้านปีกมุกและเลื่อมอาคารชุกร่มเกล้า

ระยะเวลาดำเนินการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 11 ราย ส่วนใหญ่เปิดดำเนินการมาแล้ว 8 ปี จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมา 3 ปี จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.18 ดำเนินการ 7 ปี จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.19 ดำเนินกิจการ 2 ปี 5 ปี และ 21 ปี กลุ่มละ 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.10 ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 11 ราย ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 10,001-100,000 บาท จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.46 รองลงมามีรายได้ระหว่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.27 มีรายได้มากกว่า 100,000 บาทขึ้นไป จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.27 ตามลำดับ

เงินลงทุนเฉลี่ย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 11 ราย ส่วนใหญ่ลงทุนระหว่าง 1,000 – 50,000 บาท จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.73 รองลงมามีลงทุนมากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.27 ตามลำดับ

จำนวนบุคลากร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 11 ราย ส่วนใหญ่มีบุคลากรในหน่วยงาน 2-10 คน จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.64 รองลงมามีบุคลากรมากกว่า 10 คนขึ้นไป จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.36 ตามลำดับ

วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 11 ราย ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมต้น / ปวช. จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.45 รองลงมามีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.27 วุฒิการศึกษาระดับมัธยมปลาย / ปวส. จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.18 และวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.09 ตามลำดับ

ลักษณะของลูกค้าส่วนใหญ่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 11 ราย ส่วนใหญ่มีลูกค้าเป็นบุคคลทั่วไป จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.57 รองลงมาลูกค้าที่เป็นบริษัท ห้างร้าน โรงแรม รีสอร์ท ลูกค้าต่างประเทศ (ฝรั่งเศส ปากีสถาน ญี่ปุ่น) จำนวนกลุ่มละ 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.29 ลูกค้าหน่วยงานรัฐบาล / รัฐวิสาหกิจ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.14 และนักศึกษา จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.14 ตามลำดับ

4.2 ความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็น และลำดับที่เกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ในภาพรวม

ข้อ ที่	การพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร	n = 11		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1.	ด้านกำลังคน (Man)	4.27	0.665	มาก	1
2.	ด้านเงินลงทุน (Money)	3.88	0.398	มาก	3
3.	ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต (Material)	3.64	0.621	มาก	4
4.	ด้านการบริหารจัดการ (Management)	4.06	0.492	มาก	2
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.96	0.368	มาก	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.368) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 ด้านกำลังคน (Man) พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.665)

ลำดับที่ 2 ด้านการบริหารจัดการ (Management) พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.492)

ลำดับที่ 3 ด้านเงินลงทุน (Money) พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.398)

ลำดับที่ 4 ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต (Material) พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.621)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็น และลำดับที่เกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน

ข้อ ที่	การพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน (Man)	n = 11		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	การบริหารที่มีผู้บริหารเพียงคนเดียวใน องค์กร	4.09	0.944	มาก	6 ^a
2	มีการกำหนดมาตรฐานทำงานที่ชัดเจน	4.27	0.905	มาก	3 ^a
3	มีเอกภาพในการบังคับบัญชา	4.00	1.000	มาก	8
4	มีการกระจายอำนาจและความ รับผิดชอบให้แก่ผู้ร่วมงาน	4.27	0.786	มาก	3 ^a
5	มีการแบ่งฝ่ายงานและบุคลากร ผู้รับผิดชอบให้แก่ผู้ร่วมงานให้ เฉพาะเจาะจงขึ้น	4.09	1.136	มาก	6 ^a

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อ ที่	การพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน (Man)	n = 11		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
6	มาตรฐานการทำงานมีระบบ	4.36	0.924	มาก	2
7	มีการมอบหมายการควบคุมดูแลที่ เหมาะสม	4.18	1.079	มาก	5
8	เปิดโอกาสให้มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ในองค์กรได้	3.73	1.009	มาก	10
9	สามารถทำให้คนในองค์กรเกิด ความรู้สึกอบอุ่นและปลอดภัย	3.91	0.831	มาก	9
10	มีนโยบายการยอมรับบุคคลที่มี ความสามารถ	4.45	0.688	มาก	1
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.27	0.664	มาก	

หมายเหตุ^๑ หมายถึง ค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.664) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 มีนโยบายการยอมรับบุคคลที่มีความสามารถ พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.688)

ลำดับที่ 2 มาตรฐานการทำงานมีระบบ พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.924)

ลำดับที่ 3 มีการกำหนดมาตรฐานทำงานที่ชัดเจน และมีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้แก่ผู้ร่วมงาน พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.905) และ (S.D. = 0.786) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่ 5 มีการมอบหมายการควบคุมดูแลที่เหมาะสม พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) และระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน (S.D. = 1.079)

ลำดับที่ 6 การบริหารที่มีผู้บริหารเพียงคนเดียวในองค์กร และมีการแบ่งฝ่ายงานและบุคลากรผู้รับผิดชอบให้แก่ผู้ร่วมงานให้เฉพาะเจาะจงขึ้น พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.944) และระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน (S.D. = 1.136) ตามลำดับ

ลำดับที่ 8 มีเอกภาพในการบังคับบัญชา พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน (S.D. = 1.000)

ลำดับที่ 9 สามารถทำให้คนในองค์กรเกิดความรู้สึกอบอุ่นและปลอดภัย พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.831)

ลำดับที่ 10 เปิดโอกาสให้มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ในองค์กร ได้ พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) และระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน (S.D. = 1.009)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็น และลำดับที่เกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านเงินลงทุน

ข้อ ที่	การพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านเงินลงทุน (Money)	n = 11		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	ยอดขายเป็นไปตามที่วางเป้าหมาย	3.18	0.405	ปานกลาง	6 ^a
2	ต้นทุนสินค้าควบคุมไม่ได้ จึงส่งผลให้ ต้นทุนสูง	3.36	1.206	ปานกลาง	5
3	ใช้เงินทุนในสินค้าคงคลัง (Stock) สูง เกินความจำเป็น	3.18	0.751	ปานกลาง	6 ^a
4	มีการวางแผนการใช้เงินลงทุนควบคู่กับ การพยากรณ์ตลาด	3.91	0.831	มาก	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อ ที่	การพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านเงินลงทุน (Money)	n = 11		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
5	ลดการเสียหายของสินค้า ด้วยการควบคุมประสิทธิภาพในการผลิต	4.18	0.874	มาก	3
6	การจำหน่ายสินค้าส่วนใหญ่ชำระด้วยเงินสด	4.55	0.934	มากที่สุด	2
7	เงินลงทุนส่วนใหญ่มาจากทุนของผู้ประกอบการ	4.82	0.405	มากที่สุด	1
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.88	0.398	มาก	

หมายเหตุ^a หมายถึง ค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านเงินลงทุน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.398) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 เงินลงทุนส่วนใหญ่มาจากทุนของผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านเงินลงทุน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.82$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.405)

ลำดับที่ 2 การจำหน่ายสินค้าส่วนใหญ่ชำระด้วยเงินสด พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านเงินลงทุน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.55$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.934)

ลำดับที่ 3 ลดการเสียหายของสินค้า ด้วยการควบคุมประสิทธิภาพในการผลิต พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านเงินลงทุน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.874)

ลำดับที่ 4 มีการวางแผนการใช้เงินลงทุนควบคู่กับการพยากรณ์ตลาด พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านเงินลงทุน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.831)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่ 5 ต้นทุนสินค้าควบคุมไม่ได้ จึงส่งผลให้ต้นทุนสูง พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารด้านเงินลงทุน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) และระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน (S.D. = 1.206)

ลำดับที่ 6 ยอดขายเป็นไปตามที่วางเป้าหมาย และใช้เงินทุนในสินค้าคงคลัง (Stock) สูงเกินความจำเป็น พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารด้านเงินลงทุน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.405) และ (S.D. = 0.751) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็น และลำดับที่เกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต

ข้อ ที่	การพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต (Material)	n = 11		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	วัตถุดิบสามารถหาได้ในชุมชน ลดต้นทุนในการสั่งซื้อ ระยะเวลาการสั่งซื้อ	3.64	1.206	มาก	5
2	การสั่งซื้อวัตถุดิบเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตอย่างต่อเนื่อง	4.18	0.982	มาก	1
3	วัตถุดิบส่วนใหญ่มาจากทรัพยากรธรรมชาติ ส่งผลให้กำลังการผลิตไม่ต่อเนื่อง	2.36	1.027	น้อย	7
4	มีการวางแผนการผลิตและควบคุมสินค้าคงคลังการรองรับในอนาคตทั้งภายในและภายนอก	3.09	0.831	ปานกลาง	6
5	อุปกรณ์การผลิตมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดความสามารถในการทำงานได้อย่างเต็มที่	4.00	1.000	มาก	4
6	คุณภาพของวัตถุดิบตรงกับความต้องการ	4.09	0.831	มาก	2 ^a

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อ ที่	การพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต (Material)	n = 11		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
7	มีระบบการจัดการเกี่ยวกับการรักษา คุณภาพของวัสดุธรรมชาติ	4.09	0.944	มาก	2 ^a
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.64	0.621	มาก	

หมายเหตุ^a หมายถึง ค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.621) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 การสั่งซื้อวัตถุดิบเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตอย่างต่อเนื่อง พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.982)

ลำดับที่ 2 คุณภาพของวัตถุดิบตรงกับความต้องการ และมีระบบการจัดการเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพของวัสดุธรรมชาติ พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.831) และ (S.D. = 0.944) ตามลำดับ

ลำดับที่ 4 อุปกรณ์การผลิตมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดความสามารถในการทำงานได้อย่างเต็มที่ พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน (S.D. = 1.000)

ลำดับที่ 5 วัตถุดิบสามารถหาได้ในชุมชน ลดต้นทุน ในการสั่งซื้อ ระยะเวลาการสั่งซื้อ พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) และระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน (S.D. = 1.206)

ลำดับที่ 6 มีการวางแผนการผลิตและควบคุมสินค้าคงคลังการรองรับในอนาคตทั้งภายในและภายนอก พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.831)

ลำดับที่ 7 วัตถุดิบส่วนใหญ่มาจากทรัพยากรธรรมชาติ ส่งผลให้กำลังการผลิตไม่ต่อเนื่อง พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.36$) และระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน (S.D. = 1.027)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็น และลำดับที่เกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ

ข้อ ที่	การพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ (Management)	n = 11		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	มีการติดต่อสื่อสารประสานงาน สนับสนุนซึ่งกันและกัน มีการตัดสินใจ ร่วมกัน	4.09	0.539	มาก	5
2	มีความรับผิดชอบต่อความสำเร็จของ งานที่ได้รับมอบหมาย	4.36	0.809	มาก	1
3	บุคลากรในองค์กรจะแสดง ความคิดเห็นอย่างอิสระเพราะทุกคน มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน	4.18	0.751	มาก	4
4	บุคลากรในองค์กรสามารถแสดง ความคิดเห็น ได้อย่างตรงไปตรงมา	4.27	0.786	มาก	2 ^a
5	ตรวจสอบทางเลือกต่างๆ ในการ แก้ปัญหาโดยพิจารณาถึงผลที่อาจเกิด ตามมาด้วย	4.00	0.632	มาก	6
6	การบริหารให้เทคโนโลยีที่มีอยู่มี ประสิทธิภาพมากพอกับการผลิตสินค้า ที่มีคุณภาพ	3.27	1.191	ปานกลาง	7
7	นำหลักการลดความสูญเสียด้าน สิ้นเปลืองของปัจจัยการผลิตช่วยใน กระบวนการผลิต	4.27	0.647	มาก	2 ^a
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.06	0.492	มาก	

เอกสารนี้เผยแพร่โดยศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของเกษตรกรเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.492) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 มีความรับผิดชอบต่อความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมาย พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.809)

ลำดับที่ 2 บุคลากรในองค์กรสามารถแสดงความคิดเห็น ได้อย่างตรงไปตรงมา และนำหลักการลดความสูญเสียด้านสิ่งแวดล้อมของปัจจัยการผลิตช่วยในกระบวนการผลิต พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.786) และ (S.D. = 0.647) ตามลำดับ

ลำดับที่ 4 บุคลากรในองค์กรจะแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเพราะทุกคน มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.751)

ลำดับที่ 5 มีการติดต่อสื่อสารประสานงาน สนับสนุนซึ่งกันและกัน มีการตัดสินใจร่วมกัน พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.539)

ลำดับที่ 6 ตรวจสอบทางเลือกต่างๆ ในการแก้ปัญหาโดยพิจารณาถึงผลที่อาจเกิดตามมาด้วย พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.632)

ลำดับที่ 7 การบริหารให้เทคโนโลยีที่มีอยู่มีประสิทธิภาพมากพอต่อการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$) และระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน (S.D. = 1.191)

4.3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

ความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการงานหัตถกรรม พื้นบ้าน เขตลาดกระบัง

1. ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีความต้องการได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดสถานที่จำหน่ายสินค้า เช่น งาน OTOP งานนิทรรศการสินค้าพื้นบ้าน เพื่อเป็นการส่งเสริมด้านการตลาด และประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงให้สถานประกอบการ
2. ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง ต้องการให้หน่วยงานราชการสนับสนุนด้านการเพิ่มพูนความรู้ในงานหัตถกรรม การสนับสนุนส่งเสริมให้เยาวชนได้รู้จักงานหัตถกรรม เพื่อเป็นการสืบทอดสำหรับคนรุ่นใหม่ๆ ไป
3. การสนับสนุนด้านเงินลงทุนเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถบริหารจัดการได้อย่างยั่งยืน และมีการต่อยอดงานหัตถกรรม
4. จัดโครงการฝึกอบรมงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เพื่อให้บุคคลทั่วไป เยาวชนและผู้ที่มีสนใจได้เกิดการเรียนรู้และเกิดความรักหวงแหนในงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เกิดจิตสำนึกในการที่จะรักษา สืบทอดไม่ให้สูญหายไปกับคนรุ่นเก่า

4.4 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวนไม่มากพอที่จะดำเนินการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ผู้วิจัยจึงนำเสนอในรูปแบบของตารางร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังที่พรณี ลีกิจวัฒน์ (2552 : 139) สูตรที่ใช้แตกต่างกันตามขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยทั่วไปขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก ซึ่งเกณฑ์ในการแบ่งถ้าสมาชิกน้อยกว่า 30 หน่วย ($n < 30$) ต้องจัดเป็นกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กเสมอ และไม่ควรใช้สูตรสถิติสำหรับกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ แต่ควรใช้สูตรสถิติสำหรับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก และเมื่อกลุ่มตัวอย่างมีสมาชิกตั้งแต่ 100 หน่วย ขึ้นไป ($n \geq 100$) จึงจัดเป็นกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ (บุญเรียง ขจรศิลป์. 2533ก : 91-92 และประคอง กรรณสูตร. 2535 : 88, อ้างในพรณี ลีกิจวัฒน์. 2552 : 139-140) และใช้สูตรสถิติสำหรับกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ได้

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงการสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยประกอบด้วยข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัย เรื่อง “ความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง” ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงสำรวจโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษา ค้นคว้าหลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร ข้อความทางวิชาการ วารสาร สื่อสิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ประเภทกิจการ ระยะเวลาดำเนินการ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เงินลงทุนเฉลี่ย จำนวนบุคลากร วุฒิการศึกษา ลักษณะของลูกค้าส่วนใหญ่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะแบบมาตรวัด Likert Scale (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 107-108) จำแนกออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ลักษณะของผู้ประกอบการกิจการหัตถกรรมพื้นบ้าน จำนวน 11 ราย มีรายละเอียด ดังนี้ คือ กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์สินเกล้า (ดอกไม้จากคนไทย), นุชตันไม้ประดิษฐ์ (ต้นไม้ประดิษฐ์), เฟอร์นิเจอร์ไม้เก่า (กรอบรูปไม้), หัตถกรรมตกแต่งบ้าน (โคมไฟ) , กลุ่มพัฒนาสตรีคุ้มเกล้า (ภาชนะหุ้มผ้าไหม), กลุ่มหัตถกรรมของตกแต่งบ้านทดแทนไม้คุ้มเกล้า (โคมไฟ งานไม้ โคมไฟอัดจากหญ้าแฝก), กลุ่มสนุกคิดผลิตภัณฑ์ (งานปูนปั้นตกแต่งสวน), กลุ่มหัตถกรรมอุตสาหกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลังคาเขียว (เสื้อผ้าปักเลื่อม), มณฑาทิพย์งานโอเคีย (กระเป๋าค่า), กลุ่มช่างปั้นลำพุทรา (อ่างน้ำล้น), กลุ่มแม่บ้านปักมุกและเลื่อมอาคารชุด ร่มเกล้า (เสื้อผ้าปักเลื่อม)

2. ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง ส่วนใหญ่เปิดดำเนินการมาแล้ว 8 ปี จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.36

3. ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 10,001 – 100,000 บาท จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.46

4. ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง ส่วนใหญ่ลงทุนระหว่าง 1,000 – 50,000 บาท จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.73

5. ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง ส่วนใหญ่มีบุคลากรในหน่วยงาน 2-10 คน จำนวน จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.64

6. ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา ระดับมัธยมต้น / ปวช. จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.45

7. ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง ส่วนใหญ่มีลูกค้าเป็นบุคคลทั่วไป จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.57

5.1.2 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ในภาพรวม

จากการศึกษาความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 3.96 และผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็น ในภาพรวมไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.368 เมื่อพิจารณาแต่ละด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 ด้านกำลังคน (Man) พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.27 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.665

ลำดับที่ 2 ด้านการบริหารจัดการ (Management) พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.06 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.492

ลำดับที่ 3 ด้านเงินลงทุน (Money) พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร อยู่ในระดับมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.88 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.398

ลำดับที่ 4 ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต (Material) พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.64 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.621

5.1.3 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน

จากการศึกษาความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.27 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.664 เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 มีนโยบายการยอมรับบุคคลที่มีความสามารถ พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.45 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.688

ลำดับที่ 2 มีการกำหนดมาตรฐานการทำงาน ที่ชัดเจน พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.36 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.924

ลำดับที่ 3 มีการกำหนดมาตรฐานทำงานที่ชัดเจน และมีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้แก่ผู้ร่วมงาน พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.27 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.905 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.786 ตามลำดับ

ลำดับที่ 5 มีการมอบหมายการควบคุมดูแลที่เหมาะสม พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.18 และระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.079

ลำดับที่ 6 การบริหารที่มีผู้บริหารเพียงคนเดียวในองค์กร และมีการแบ่งฝ่ายงานและบุคลากรผู้รับผิดชอบให้แก่ผู้ร่วมงานให้เฉพาะเจาะจงขึ้น พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.09 และระดับความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.944 และระดับความคิดเห็น แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.136 ตามลำดับ

ลำดับที่ 8 มีเอกภาพในการบังคับบัญชา พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.00 และระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.000

ลำดับที่ 9 สามารถทำให้คนในองค์กรเกิดความรู้สึกอบอุ่นและปลอดภัย พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.91 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.831

ลำดับที่ 10 เปิดโอกาสให้มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ในองค์กรได้ พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านกำลังคน อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.73 และระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.009

5.1.4 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านเงินลงทุน

จากการศึกษาความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านเงินลงทุน อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.88 และระดับความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.398 เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 เงินลงทุนส่วนใหญ่มาจากทุนของผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านเงินลงทุน อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.82 และระดับความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.405

ลำดับที่ 2 การจำหน่ายสินค้าส่วนใหญ่ชำระด้วยเงินสด พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านเงินลงทุน อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.55 และระดับความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.934

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่ 3 ลดการเสียหายของสินค้า ด้วยการควบคุมประสิทธิภาพในการผลิต พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านเงินลงทุน อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.18 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.874

ลำดับที่ 4 มีการวางแผนการใช้เงินลงทุนควบคู่กับการพยากรณ์ตลาด พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านเงินลงทุน อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.91 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.831

ลำดับที่ 5 ต้นทุนสินค้าควบคุมไม่ได้ จึงส่งผลให้ต้นทุนสูง พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านเงินลงทุน อยู่ในระดับปานกลาง โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.36 และระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.206

ลำดับที่ 6 ยอดขายเป็นไปตามที่วางเป้าหมาย และใช้เงินทุนในสินค้าคงคลัง (Stock) สูงเกินความจำเป็น พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านเงินลงทุน อยู่ในระดับปานกลาง โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.18 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.405 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.751 ตามลำดับ

5.1.5 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต

จากการศึกษาความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.64 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.621 เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 การสั่งซื้อวัตถุดิบเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตอย่างต่อเนื่อง พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.18 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.982

ลำดับที่ 2 คุณภาพของวัตถุดิบตรงกับความต้องการ และมีระบบการจัดการเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพของวัสดุธรรมชาติ พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.09 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.831 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.944 ตามลำดับ

ลำดับที่ 4 อุปกรณ์การผลิตมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดความสามารถในการทำงานได้อย่างเต็มที่ พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.00 และระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.000

ลำดับที่ 5 วัตถุดิบสามารถหาได้ในชุมชน ลดต้นทุน ในการสั่งซื้อ ระยะเวลาการสั่งซื้อ พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.64 และระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.206

ลำดับที่ 6 มีการวางแผนการผลิตและควบคุมสินค้าคงคลังการรองรับในอนาคตทั้งภายในและภายนอก พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต อยู่ในระดับปานกลาง โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.09 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.831

ลำดับที่ 7 วัตถุดิบส่วนใหญ่มาจากทรัพยากรธรรมชาติ ส่งผลให้กำลังการผลิตไม่ต่อเนื่อง พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต อยู่ในระดับน้อย โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 2.36 และระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.027

5.1.6 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ
จากการศึกษาความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.06 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.492 เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 มีความรับผิดชอบต่อความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมาย พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านปัจจัยการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.36 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.809

ลำดับที่ 2 บุคลากรในองค์กรสามารถแสดงความคิดเห็น ได้อย่างตรงไปตรงมา และนำหลักการลดความสูญเสียและสิ้นเปลืองของปัจจัยการผลิตช่วยในกระบวนการผลิต พบว่าผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.27 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.786 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.647 ตามลำดับ

ลำดับที่ 4 บุคลากรในองค์กรจะแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเพราะทุกคน มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.18 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.751

ลำดับที่ 5 มีการติดต่อสื่อสารประสานงาน สนับสนุนซึ่งกันและกัน มีการตัดสินใจร่วมกัน พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.09 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.539

ลำดับที่ 6 ตรวจสอบทางเลือกต่างๆ ในการแก้ปัญหาโดยพิจารณาถึงผลที่อาจเกิดตามมาด้วย พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.00 และระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.632

ลำดับที่ 7 การบริหารให้เทคโนโลยีที่มีอยู่มีประสิทธิภาพมากพอต่อการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ พบว่า ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.27 และระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.191

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษา เรื่อง “ความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง” ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ของผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง ในด้านการผลิต จะมีช่างฝีมือที่จะเป็นบุคคลรุ่นเก่า มีอายุมาก คนรุ่นใหม่ไม่นิยมสืบทอดงานฝีมือ รายได้ที่ไม่ตอบสนองกับความต้องการกับวิถีชีวิตในปัจจุบัน รวมทั้งการบริโภค ของลูกค้าในปัจจุบัน เปลี่ยนแปลงจากอดีต สอดคล้องกับแนวคิดของ (อดุลย์ จาตุรงกกุล. 2545 : 3)

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร ของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

ปัจจัยในการบริหารด้านกำลังคน ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก การยอมรับบุคคลที่มีความสามารถ ความต้องการพัฒนาในอาชีพ สอดคล้องกับ สุรัสวดี ราชกุลชัย (2543 :10) การฝึกอบรม องค์กรส่วนใหญ่มักกระตุ้นหรือมีความต้องการให้พนักงานฝึกอบรม เพื่อให้มีความชำนาญ การฝึกอบรมแบบเป็นทางการจะสอนให้พนักงานรู้จักฝึกฝนปฏิบัติและควบคุมดูแลในระหว่างการลงมือปฏิบัติจริง (On-the-job training) ผู้ประกอบการจะยินดีรับฟังแนวคิด ข้อเสนอแนะจากสมาชิกในกลุ่ม ดังที่ วิบูลย์ สุขใจ (2535 : 38-39) การเปิดใจกว้างให้แสดงความคิดเห็น มักจะได้รับการกลั่นกรองเป็นอย่างดี เป็นความละเอียดถี่ถ้วนของคณะผู้บริหาร

ด้านเงินลงทุน มีการวางแผนการใช้เงินลงทุนควบคู่กับการพยากรณ์ตลาด ดังที่ สุรัสวดี ราชกุลชัย (2543 : 48-49 ; อ้างใน Ricky W. Griffin. 1999 : 699) การพยากรณ์เป็นกระบวนการพัฒนาสมมติฐานหรือข้อกำหนดเกี่ยวกับอนาคต ซึ่งผู้บริหารสามารถใช้ในการวางแผนหรือการตัดสินใจ การพยากรณ์ยังเป็นการคาดคะเนอนาคตโดยอาศัยข้อมูลในอดีตและปัจจุบัน รวมทั้งข้อมูลการวิจัยหรือประสบการณ์ที่ผ่านมา ประกอบกันเป็นกระบวนการเพื่อทำนายแนวโน้มในอนาคต การพยากรณ์เป็นเครื่องมือสนับสนุนการวางแผนในหลากหลายหน้าที่และตลอดขอบข่ายงาน

การจัดสรรทรัพยากรในการผลิตของผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง มีกระบวนการจัดการด้านการสั่งซื้อวัตถุดิบเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการใช้ทรัพยากรการผลิตให้เกิดของเสียน้อยที่สุด เนื่องจากสามารถนำของเสียเหล่านั้นมาผสมผสานขึ้นรูปกับงานชิ้นอื่นได้ อีกทั้งยังมีแนวคิดด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมได้หลากหลายรูปแบบ ดังที่ เสนาะ ตีเขาว์ (2546 : 117-118) เส้นโค้งประสบการณ์ (The Experience Curve) หรือ ผลกระทบจากประสบการณ์ (Experience Effect) หมายถึง การลดลงของต้นทุนต่อหน่วยอย่างเป็นระบบที่เกิดขึ้นตลอดอายุของผลิตภัณฑ์ การลดลงของต้นทุนการผลิตต่อหน่วยเกิดขึ้นทุกครั้งตามจำนวนของผลผลิตสะสมที่เพิ่มขึ้น เสนาะ ตีเขาว์ (2546 : 61-62) ความสามารถ (Capability) ทักษะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันในการใช้ทรัพยากรที่ทำให้เกิดพลังร่วมกันจนงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

การนำวัตถุดิบส่วนใหญ่มาจากทรัพยากรธรรมชาติ และสามารถหาได้ในชุมชน ช่วยลดต้นทุนในการสั่งซื้อ ระยะเวลาการสั่งซื้อส่งผลให้ต้นทุนในการผลิตไม่สูง สามารถกำหนดราคาจำหน่ายได้เหมาะสมกับความต้องการของตลาด สอดคล้องกับ เสนาะ ดิยาวี (2546 : 86) ความเป็นผู้นำต้นทุน (Cost Leadership) การทำให้ต้นทุนในการผลิตสินค้าหรือบริการต่ำกว่าทุนของกลุ่มแข่ง การที่มีต้นทุนต่ำกว่าก็จะทำให้ขายสินค้าในราคาต่ำกว่าคู่แข่ง ซึ่งส่งผลให้สินค้าได้ปริมาณมากกว่า และได้กำไรสูงกว่าด้วย

ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เขตลาดกระบัง มีการวางแผนการผลิตและควบคุมสินค้าคงคลังการรองรับในอนาคตทั้งภายในและภายนอก ดังที่ เสนาะ ดิยาวี (2546 : 90) ขนาดการผลิตที่ประหยัด (Economy of Scale) ตามปกติการผลิตจำนวนมากจะทำให้ต้นทุนต่ำกว่าการผลิตจำนวนน้อยเพราะจะทำให้ต้นทุนบางประเภทโดยเฉพาะต้นทุนคงที่ต่อหน่วยจะลดลง ต้นทุนจะต่ำลงมากน้อยเพียงใดอยู่ที่ขนาดการผลิตที่ประหยัดหรือไม่ประหยัด (Diseconomy of Scale) เป็นสำคัญ ด้านการสั่งซื้อวัตถุดิบเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตอย่างต่อเนื่อง สุรัสวดี ราชกุลชัย (2543 : 10) การจัดซื้อ กระบวนการปฏิบัติงาน (Process) และผลลัพธ์ (Output) ในองค์การขึ้นอยู่กับวัตถุดิบที่ใส่เข้าไป (Input) ในตอนแรก ดังนั้นถ้าวัตถุดิบคือคุณภาพเข้าไปในกระบวนการงาน ผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่ออกมาจะมีโอกาสเป็นสินค้าที่มีคุณภาพดีได้ยาก

ด้านการบริหารจัดการ ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เขตลาดกระบัง มีความรับผิดชอบต่อความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมาย ดังที่ สุรัสวดี ราชกุลชัย (2543 : 10) องค์การส่วนใหญ่มักจะกระตุ้นหรือมีความต้องการให้พนักงานฝึกอบรม เพื่อให้มีความชำนาญ การฝึกอบรมแบบเป็นทางการจะสอนให้พนักงานรู้จักฝึกฝนปฏิบัติและควบคุมดูแลในระหว่างการลงมือปฏิบัติจริง (On-the-Job training) ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เขตลาดกระบัง มีการตรวจสอบทางเลือกต่างๆ ในการแก้ปัญหา โดยพิจารณาถึงผลที่อาจเกิดตามมาด้วย ดังที่ สุรัสวดี ราชกุลชัย (2543 : 10) ความสำเร็จขององค์การขึ้นอยู่กับ การขยายความสามารถในการผลิตสินค้าหรือบริการที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ การควบคุมการปฏิบัติการจึงถูกออกแบบเพื่อเข้าถึงกระบวนการปรับเปลี่ยนดังกล่าว

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่อง “ความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาคระบัง” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำวิจัยไปใช้และเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาคระบัง มีความต้องการได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดสถานที่จำหน่ายสินค้า เช่น งาน OTOP งานนิทรรศการสินค้าพื้นบ้าน เพื่อเป็นการส่งเสริมด้านการตลาด และประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงให้สถานประกอบการ

2. ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาคระบัง ต้องการให้หน่วยงานราชการสนับสนุนด้านการเพิ่มพูนความรู้ในงานหัตถกรรม การสนับสนุนส่งเสริมให้เยาวชนได้รู้จักงานหัตถกรรม เพื่อเป็นการสืบทอดสำหรับคนรุ่นใหม่ๆ ไป

3. การสนับสนุนด้านเงินลงทุนเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถบริหารจัดการได้อย่างยั่งยืนและมีการต่อยอดงานหัตถกรรม

4. จัดโครงการฝึกอบรมงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เพื่อให้บุคคลทั่วไป เยาวชนและผู้สนใจได้เกิดการเรียนรู้และเกิดความรักหวงแหนในงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เกิดจิตสำนึกในการที่จะรักษา สืบทอดไม่ให้สูญหายไปกับคนรุ่นเก่า

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ปัจจัยในการบริหาร เป็นสิ่งสำคัญในการประกอบธุรกิจ ซึ่งถ้ามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพก็จะส่งผลให้ธุรกิจนั้นดำเนินไปได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ซึ่งต้องแปรเปลี่ยนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาคระบัง สำหรับกลุ่มอาชีพเฉพาะ และในเขตพื้นที่หนึ่ง และในช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น โดยผู้สนใจที่จะศึกษาความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร สามารถนำแนวทางเพื่อการพัฒนาอื่น ๆ ได้อีกต่อไป

บรรณานุกรม

- เกษม จันทร์แก้ว. 2540. วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : โครงการสหวิทยาการบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เกษมสันต์ วิลาวรรณ. 2538. การบริหารแรงงานสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : วิทยุชน.
- คลังปัญญาไทย. 2554. การบริหารจัดการ. [Online] Available <http://www.panyathai.or.th/wiki/index.php>. (1 กรกฎาคม 2554).
- คลังปัญญาไทย. 2554. การบริหารจัดการ. [Online] Available <http://cms.sme.go.th/cms/c/portal>. (1 กรกฎาคม 2554).
- ธงชัย สันติวงษ์. 2540. การจัดการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ตุลา มหาศุขานนท์. 2545. หลักการจัดการ หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ : ธนรัชการพิมพ์.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. 2533. วิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พิสิกส์เซ็นเตอร์การพิมพ์.
- ประคอง กรรณสูต. 2538. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2 ปรับปรุงแก้ไข. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประชา วิสุทธีวัฒน์. 2544. “การบริหารพัสดุคงคลัง สำหรับวัดฤทธิชัย วิทยาลัย : บริษัท คราโก้ พีซี บี จำกัด (มหาชน).” สารนิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พรณี ลีกิจวัฒน์. 2552. วิธีการวิจัยทางการศึกษา. งานเอกสารตำรา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, และวิบูลย์ ไทวณะบุตร. 2542. หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรณารต แสงมณี. 2549. การบริหารทรัพยากรมนุษย์/งานบุคคล. กรุงเทพฯ : ประสิทธิ์ภักดิ์ แอนด์พริ้นติ้ง.
- วิกิพีเดีย. 2554. ปัจจัยสำคัญการบริหาร. [Online] Available <http://th.wikipedia.org/wiki>. (1 กรกฎาคม 2554).
- วิบูลย์ สุขใจ. 2535. คัมภีร์นักบริหาร. กรุงเทพฯ : แอด แพบลิชซิง.
- วิโรจน์ สารรัตน์. 2545. การศึกษาเพื่ออนาคต : แนวคิด ทฤษฎีและบทวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : อักษรพิพัฒน์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ไวพจน์ บุญเจริญ. 2551. “การรับรู้และพฤติกรรมของผู้บริหารการผลิตในการปรับปรุงงานเพื่อลดความสูญเสียเปล่าในกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ในประเทศไทย.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2540. การบริหารเชิงกลยุทธ์และกรณีศึกษา ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- ศิริพงษ์ เสภาภย. 2548. หลักการบริหารการศึกษา : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : บั๊ก พอยท์.
- สุรัสวดี ราชกุลชัย. 2543. การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จามจุรี.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. ม.ป.ป.. หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : มิตรภาพ การพิมพ์และสตีวดีโอ.
- สุธาสนี เภาวิพัฒนากุล. 2552. “ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้และพฤติกรรมของวิศวกรในการปรับปรุงงานเพื่อลดความสูญเสียเปล่าในกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ กรณีศึกษา บริษัท ฟาบริเนท จำกัด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เสนาะ ดิยาวี. 2546. การบริหารกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โสมนัส ฉามล. 2544. “การศึกษาการวัดประสิทธิผลของการจัดการบริหารสินค้าคงคลังโดยใช้ระบบการควบคุมอายุสินค้าในธุรกิจค้าปลีก : กรณีศึกษา บริษัท ซี อาร์ ซี เอ โฮลด์ จำกัด.”
สารนิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- หัตถกรรม. 2554. ข้อมูลงานหัตถกรรม. [Online] Available
<http://:203.172.205.22/web/thaiEncyclopedia/book21/b21p206.htm>. (24 มิถุนายน 2554).
- หลักการบริหาร. 2554. การบริหารจัดการ. [Online] Available
<http://www.kunkroo.com/admin1.html>. (24 มิถุนายน 2554).
- อดุลย์ จาตุรงค์กุล. 2545. กลยุทธ์ด้านการตลาด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุทัย เลหาวิเชียร. 2544. เอกสารการสอน ร.อ. 600 หลักการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- Ricky W. Griffin. 1999. **Management**. 6th ed. New Jersey : Prentice-Hall.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน
เขตลาดกระบัง

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นการสอบถาม ความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของ
ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง

ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความเป็นจริงทุกประการ
ข้อมูลที่ได้จะเก็บเป็นความลับและไม่ส่งผลกระทบต่อท่าน ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลในภาพรวม
ไม่ได้เสนอเป็นรายบุคคล และจะใช้ข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น

แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร
ของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง จำนวน 31 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกตอนทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในความร่วมมือ

ศิริวรรณ ฉายศิริ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ประเภทสถานประกอบการ.....
ที่ตั้ง.....

.....
.....

2. ระยะเวลาดำเนินการ.....ปี

3. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....บาท

4. เงินลงทุนเฉลี่ย.....บาท

5. จำนวนบุคลากร.....คน

6. วุฒิการศึกษา.....

7. ลักษณะของลูกค้าส่วนใหญ่

☐ บุคคลทั่วไป	☐ บริษัท ห้างร้าน
☐ โรงแรม	☐ รีสอร์ท
☐ ลูกค้าต่างประเทศ	☐ หน่วยงานรัฐบาล / รัฐวิสาหกิจ
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร
ของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง

คำชี้แจง โปรดพิจารณาตามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร
ของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง
โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริงของท่าน เพียงคำตอบเดียว

เกณฑ์การพิจารณาระดับความคิดเห็น มี 5 ระดับ คือ

คะแนน	ระดับความคิดเห็น
5	หมายถึง มากที่สุด
4	หมายถึง มาก
3	หมายถึง ปานกลาง
2	หมายถึง น้อย
1	หมายถึง น้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	การพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	ด้านกำลังคน (Man)					
1	การบริหารที่มีผู้บริหารเพียงคนเดียวในองค์กร					
2	มาตรฐานทำงานมีระบบ					
3	มีเอกภาพในการบังคับบัญชา					
4	มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้แก่ผู้ร่วมงาน					
5	มีการแบ่งฝ่ายงานและบุคลากรผู้รับผิดชอบให้แก่ผู้ร่วมงานให้เฉพาะเจาะจงขึ้น					
6	มีการกำหนดมาตรฐานการทำงาน ที่ชัดเจน					
7	มีการมอบหมายการควบคุมดูแลที่เหมาะสม					
8	เปิดโอกาสให้มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ในองค์กรได้					
9	สามารถทำให้คนในองค์กรเกิดความรู้สึกอบอุ่นและปลอดภัย					
10	มีนโยบายการยอมรับบุคคลที่มีความสามารถ					
	ด้านเงินลงทุน (Money)					
1	ยอดขายเป็นไปตามที่วางเป้าหมาย					
2	ต้นทุนสินค้าควบคุมไม่ได้ จึงส่งผลให้ต้นทุนสูง					
3	ใช้เงินทุนในสินค้าคงคลัง (Stock) สูงเกินความจำเป็น					
4	มีการวางแผนการใช้เงินลงทุนควบคู่กับการพยากรณ์ตลาด					
5	ลดการเสียหายของสินค้า ด้วยการควบคุมประสิทธิภาพในการผลิต					
6	การจำหน่ายสินค้าส่วนใหญ่ชำระด้วยเงินสด					
7	เงินลงทุนส่วนใหญ่มาจากทุนของผู้ประกอบการ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	การพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	ด้านวัตถุดิบ วัสดุการผลิต (Material) วัตถุดิบสามารถหาได้ในชุมชน ลดต้นทุน ในการสั่งซื้อ ระยะเวลาการสั่งซื้อ					
2	การสั่งซื้อวัตถุดิบเพื่อใช้ในกระบวนการผลิต อย่างต่อเนื่อง					
3	วัตถุดิบส่วนใหญ่มาจากทรัพยากรธรรมชาติ ส่งผลให้กำลังการผลิตไม่ต่อเนื่อง					
4	มีการวางแผนการผลิตและควบคุมสินค้าคงคลัง การรองรับในอนาคตทั้งภายในและภายนอก					
5	อุปกรณ์การผลิตมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิด ความสามารถในการทำงานได้อย่างเต็มที่					
6	คุณภาพของวัตถุดิบตรงกับความต้องการ					
7	มีระบบการจัดการเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพของ วัสดุธรรมชาติ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหาร		ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	ด้านการบริหารจัดการ (Management) มีการติดต่อสื่อสารประสานงาน สนับสนุนซึ่งกันและกัน มีการตัดสินใจร่วมกัน					
2	มีความรับผิดชอบต่อความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมาย					
3	บุคลากรในองค์กรจะแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเพราะทุกคน มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน					
4	บุคลากรในองค์กรสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างตรงไปตรงมา					
5	ตรวจสอบทางเลือกต่างๆ ในการแก้ปัญหา โดยพิจารณาถึงผลที่อาจเกิดตามมาด้วย					
6	การบริหารให้เทคโนโลยีที่มีอยู่มีประสิทธิภาพมากพอกับการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ					
7	นำหลักการลดความสูญเสียและสิ้นเปลืองของปัจจัยการผลิตช่วยในกระบวนการผลิต					

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

✱ ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ✱

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1430

คณะกรรมการอำนวยการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๒ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ข้อมูลผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตลาดกระบัง

ด้วย นางสาวศิริวรรณ ฉายศิริ นักวิชาการศึกษา คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง “ความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง” ซึ่งเป็นงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณประจำปี ๒๕๕๔ คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในการนี้ เพื่อให้การวิจัยมีประสิทธิภาพและมีความสมบูรณ์ คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง (รายชื่อ สถานที่ของผู้ประกอบการ เบอร์โทรศัพท์)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ดังกล่าวด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 0 2329 8436

(ติดต่อผู้วิจัย โทร. 081 296 5098)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1587

คณะกรรมการอำนวยการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

พฤษภาคม 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามการวิจัย

เรียน ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวศิริวรรณ ฉายศิริ นักวิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง “ความต้องการพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เขตลาดกระบัง” ซึ่งเป็นงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณประจำปี 2554 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในการนี้ เพื่อให้การวิจัยมีประสิทธิภาพและมีความสมบูรณ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบสอบถามการวิจัย ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ดังกล่าวด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 0 2329 8436

(ติดต่อผู้วิจัย โทร. 081 296 5098)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค1 นุขต้นไม้ประดิษฐ์ (ต้นไม้ประดิษฐ์)

ภาพที่ ค2 เฟอร์นิเจอร์ไม้เก่า (กรอบรูปไม้)

ภาพที่ ค3 หัตถกรรมตกแต่งบ้าน (โคมไฟ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ๓4 กลุ่มพัฒนาสตรีคุ้มเกล้า (ภาชนะหุ้มผ้าไหม)

ภาพที่ ๓5 กลุ่มหัตถอุตสาหกรรมหลังคาเขียว (เสื้อผ้าปักเลื่อม)

ภาพที่ ๓6 มณฑาทิพย์งาน ไอเดีย (กระเป๋าผ้า)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค7 กลุ่มช่างปั้นถ้ำพุทรา (อ่างน้ำล้น)

ภาพที่ ค8 กลุ่มแม่บ้านปึกมุกและเลื่อม อาคารสุธรรมเกล้า (เสื้อผ้าปักเลื่อม)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้